

Aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu,
t.a.v. de internetconsultatie omgevingswet

Omgevingsdienst NZKG

Bezoekadres
Ebbehout 31
1507 AE Zaandam

Postbus 209
1507 EE Zaandam

www.odnzkg.nl

Betreft: Consultatie AMvB's Omgevingswet; reactie ODNZKG

Uw contactpersoon

M. Rouw
W. Mulder

E-mailadres

Mildi.rouw@odnzkg.nl
Wim.Mulder@odnzkg.nl

Doorkiesnummer

Verzenddatum

Geachte mevrouw/ mijnheer,

De Omgevingswet, die op 26 april 2016 in het staatsblad is gepubliceerd wordt uitgewerkt in vier besluiten, waarvan u de ontwerpen hebt vrijgegeven voor consultatie. Graag maakt de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) gebruik van deze mogelijkheid om een reactie te geven.

In de eerste plaats willen we u complimenteren met de enorme hoeveelheid werk dat is verricht, waarbij er in openheid is samengewerkt met de vele partners in het land. Ook wij, vanuit de OD NZKG, hebben in verschillende werkgroepen, botsproeven, e.d. met uw medewerkers samengewerkt, waarbij het plezier en enthousiasme waarmee Eenvoudig Beter werkt, aanstekelijk is. We zien ook, dat veel van de eerdere opmerkingen uit de preconsultatie ronde zijn overgenomen.

Algemeen

Reageren vanuit opdracht en missie OD NZKG

De OD NZKG voert voor zijn opdrachtgevers (gemeenten en provincies) toezichtstaken uit op het gebied van milieu, bouw, bodem. De ontwikkelingen in onze regio, zoals de groei van de woningbouw, toename van hotels en evenementen, groei van de economie en havenactiviteiten vragen om een omgevingsdienst die opereert als een eigenstandige, professionele, gezaghebbende dienst die bruikbare oplossingen met zichtbare meerwaarde creëert voor een gezond, veilig en duurzaam woon-en werkklimaat.

Gelet op de grote omvang en de reikwijdte van de stukken, hebben wij onze reactie toegespitst op de voor onze dienst meest relevante onderdelen. We hebben ons voornamelijk afgevraagd wat de nieuwe regels betekenen voor de uitvoeringspraktijk van omgevingsdiensten als de onze en wat de nieuwe regels betekenen voor uw uitgangspunt dat het niveau van bescherming van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit en ook de rechtsbescherming gelijkwaardig blijft

aan het oude niveau.

In de besluiten komen de contouren van een andere uitvoeringspraktijk naar voren. Tegelijkertijd wordt ook nog eens duidelijk dat de stelselherziening een ingewikkeld proces is.

Voor de goede orde: deze reactie is een geen bestuurlijke, maar een ambtelijke reactie, gevoed en gekleurd door de uitvoeringspraktijk. Weliswaar hebben we onze bevindingen met onze opdrachtgevers gedeeld, maar zij zullen met een eigen al dan niet bestuurlijke bekrachtigde reactie komen, die op onderdelen een anders kan zijn. De hier onder genoemde punten hebben wij uitgewerkt en toegelicht in bijlage 1.

Structuur, gebiedsgerichte benadering in het omgevingsplan

De opbouw van de AmvB's is helder van structuur en de leesbaarheid is ten opzichte preconsultatie verbeterd. Het beeld is echter nog lang niet compleet, vooral de gemeenten staan voor de uitdaging de ambities van de Omgevingswet waar te maken. De AmvB's laten zien dat de lokale overheden een belangrijke sturende rol krijgen bij het bereiken van milieudoelstellingen vanuit een gebiedsgerichte benadering. Het omgevingsplan staat daarbij centraal, het is de backbone van de stelselherziening. Meer lokale afwegingsruimte, zal paradoxaal genoeg, soms ook moeten leiden tot regionale samenwerking waarbij lokale bestuurders met elkaar de dialoog moeten zoeken, omdat het gebied er om vraagt (zoals het Noordzeekanaalgebied); dan wel de opgave er om vraagt (bijvoorbeeld de aandachtsgebieden luchtkwaliteit) of omdat het efficiënter is, gezamenlijk taken op te pakken en gelijklopende regels te stellen.

Uitvoeringspraktijk en rol omgevingsdiensten

Duidelijk komt naar voren dat er veel gaat veranderen voor de uitvoeringspraktijk. De lokale overheden hebben hun deskundigheid op het gebied van milieu en bodem en in veel gevallen ook bouw, belegd in de omgevingsdiensten. Veel van de regelgeving op deze gebieden wordt onder de Omgevingswet gedecentraliseerd, wat betekent dat het lokale bestuur een beroep moeten kunnen doen op de deskundigheid van omgevingsdiensten.

Voor de omgevingsdiensten ligt er een tweeledige opgave: een bijdrage leveren aan het maken van visie, beleid en regels in omgevingsvisie, programma's en het omgevingsplan aan de ene kant en aan de andere kant een bijdrage leveren aan het uitvoeren van die regels. Om aan dat eerste aspect invulling te geven, zal de positie van de omgevingsdiensten meer naar voren in de beleidsketen terecht komen om voorzetten te geven voor lokale maatwerkregels en invulling te geven aan de gebruikruimte (lucht, geluid, trilling, geur, stof). Deze opgave vraagt om andere vormen van samenwerking in de keten, en deels ook andere rollen en vaardigheden voor alle betrokkenen.

Specifiek: een aantal thema's bekeken vanuit het perspectief van uitvoerbaarheid en handhaving van het beschermingsniveau

Vergunningverlening – algemene regels milieu

De ontwerp-uitvoeringsregelgeving bevestigt de in de afgelopen jaren uitgevoerde verschuiving van vergunningplichten naar algemene regels met zo min mogelijk vergunning- en informatieplichten voor burgers en bedrijfsleven. Ten opzichte van de "vierde tranche" van het Activiteitenbesluit die dit jaar in werking is getreden, zijn geen verdere verschuivingen te verwachten. Een goed toezicht moet beschikken over goede instrumenten om de drie elementen van toezicht te kunnen uitvoeren: waarnemen, beoordelen en

intervenieren. Wij hebben zorgen over de achteruitgang in de informatiepositie van het bevoegd gezag. We zien in de ontwerp-uitvoeringsregelgeving een grote verscheidenheid aan instrumenten (en mogelijkheden) om te intervenieren (algemene regels, maatwerk, melding, omgevingsvergunning, omgevingswaarden), maar er is weinig aandacht voor het vraagstuk hoe het bevoegd gezag bij verminderde informatieplichten aan de informatie moet komen die nodig is om integraal te beoordelen en te intervenieren. Wij stellen voor de omgevingsvergunning en de meldingsinformatie in het Digitaal Stelsel Omgevingswet aanwijzen als digitale omgevingsdocumenten, zodat deze in de landelijke voorziening geometrisch verbeeld worden. Ook denken wij dat overleg met bedrijfsleven nodig is over wijze waarop aansluitend op eigen bedrijfsprocessen zonder opvoering van de regeldruk relevante milieu-informatie aan het bevoegd gezag beschikbaar kan worden gesteld.

Gezondheid in de omgevingsvergunning

De beoordelingsregel in verband met de gezondheid voor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit bevat een zeer open norm, die in de uitvoering veel discussie zal geven. Er is behoefte aan een uitgewerkt toetsingskader voor eis dat alle passende preventieve maatregelen tegen de aantasting van de gezondheid zijn getroffen.

Activiteit en het verlaten van het begrip inrichting

Wij zijn positief over het feit dat een aantal criteria uit het inrichtingenbegrip (in iets andere vorm) zijn teruggekeerd in de opzet van het Bal. Het samenvoegen van technisch en functioneel gebonden activiteiten blijft het uitgangspunt bij de beoordeling of er sprake is van één activiteit. Dit is een verbetering ten opzicht van de preconsultatie. We hebben desalniettemin zorgen over de uitvoeringspraktijk.

Het begrip inrichting was in de jurisprudentie uitgekristalliseerd. De richtingaanwijzer in hoofdstuk 3 van het Bal moet deze beoordeling aansturen. Te verwachten is dat dit per activiteit steeds nieuwe definitiekwesties oproept. Bedrijven die verschillende activiteiten verrichten konden door hantering van het begrip inrichting integraal worden beoordeeld. Die bedrijven vallen nu in de uitvoering van VTH uiteen omdat die bedrijven juridisch gezien kwalificeren als verschillende 'milieubelastende activiteiten', waarop losse en ongelijksoortige procedures van toepassing kunnen zijn. Dit heeft gevolgen voor de uitvoerbaarheid. Vooral het ontbreken van het zeggenschaps criterium zal de handhaving van de milieuregels bemoeilijken. Ook verwachten wij dat het opknippen in deelactiviteiten leidt tot het ontwijken van normen en daarmee tot aantasting van het beschermingsniveau. Als in het Bal toch zoveel mogelijk wordt aangesloten op criteria uit het begrip inrichting, waarom wordt het begrip activiteit dan niet helemaal als zodanig gedefinieerd?

Specifieke zorgplicht milieubelastende activiteiten

De specifieke zorgplicht blijft bestaan naast de rijksregels, die niet uitputtend zijn bedoeld. Dat geeft de nodige flexibiliteit en het levert ook heel leesbare regels op. Maar wij vragen ons af of het in alle gevallen verstandig is te volstaan met globale regels, vooral in situaties waar meer uitgewerkte regels in de praktijk gemakkelijk toepasbaar en onomstreden zijn. Laten we het kind (eenduidige regels) niet met het badwater (de flexibiliteit van de specifieke zorgplicht) weggooien.

In situaties waarin minder evident is of de zorgplicht wordt overtreden, heeft het stellen van een maatwerkvoorschrift of maatwerkregel de voorkeur boven directe bestuursrechtelijke handhaving. Wij denken daarom dat rechtstreekse handhaving op grond van de zorgplicht in de praktijk niet veel zal voorkomen. Wij

merken verder op dat jurisprudentie dat de vergunning de reikwijdte van de zorgplicht bepaalt hiermee wordt verlaten. Dat betekent dat de vergunning geen rechtszekere informatie meer verschaft over de vraag of wordt voldaan aan de milieuwetgeving.

Wij denken dat de opstellers van de uitvoeringsregelingen te optimistisch zijn over het inzetten van de zorgplicht bij het halen van milieudoelen.

Maatwerkvoorschriften en maatwerkregels milieubelastende activiteit

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is per categorie van activiteiten aangegeven of maatwerk mogelijk is. Daarbij is gekozen om maatwerk in algemene zin mogelijk te maken. Dit wijkt af van het Activiteitenbesluit dat alles nauwkeurig regelt. Wel zijn de beoordelingsregels voor een omgevingsvergunning van overeenkomstige toepassing, bijvoorbeeld op welke wijze het bevoegd gezag de beste beschikbare technieken moet vaststellen. Dat maatwerk in algemene zin mogelijk is, is goed voor de flexibiliteit in de uitvoering.

Het Bal biedt zowel de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften, als tot het stellen van maatwerkregels in het omgevingsplan. De beoordelingsregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving, die gelden bij het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning, zijn zoals gezegd van overeenkomstige toepassing, dus ook op het opstellen van maatwerkvoorschriften in het omgevingsplan. Wij vragen ons af hoe deze beoordelingsregels - die naar hun aard toezien op de belangenafweging in een specifiek geval - van toepassing kunnen zijn op het opstellen op een voor ieder geldend algemeen verbindend voorschrift in een omgevingsplan. Wordt de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkregels op deze wijze niet teveel beperkt?

Decentralisatie van regels voor milieubelastende activiteiten

Niet alle activiteiten die onder het Activiteitenbesluit milieubeheer vielen vallen ook onder het Bal. Dit heeft te maken met de doorwerking van het uitgangspunt decentraal, tenzij, waardoor het Rijk aan een deel van de milieubelastende activiteiten, zoals winkels en kantoren, en aan bepaalde milieuaspecten geen integrale milieuregels meer stelt. De gemeente stelt daarover regels in het omgevingsplan. Ook zijn er milieuregels die buiten het bereik van de Omgevingswet komen te vallen, bijvoorbeeld onderdelen van de asbest of afvalregelgeving. Uit de toelichtingen is moeilijk een totaalbeeld te construeren wat er nu precies met welke regelgeving is gebeurd. Wij vragen daarom om een uitputtend overzicht van de bestaande uitvoeringsregelgeving die het rijk decentraliseert (een "was wordt" overzicht), zodat de opgave waarvoor de lokale besturen staan duidelijker wordt. Ook zouden wij graag een uitputtend overzicht zien van de niet op locaties gerichte uitvoeringsregelgeving die wel onder het bereik van de Wet milieubeheer valt, maar niet onder het bereik van de Omgevingswet.

BRZO

Gezamenlijk met de andere BRZO omgevingsdiensten hebben we een reactie opgesteld, waar we inzoomen op het specifieke karakter van deze grote industrie. Onze bevindingen komen, ook via het IPO naar u toe.

Het omgevingsplan

Het rechtskarakter van het omgevingsplan

Het omgevingsplan bevat alle locatiespecifieke regels van de gemeente, die zich rechtstreeks tot burgers en bedrijven richten. Het bevat ook regels over milieubelastende activiteiten. Het plan kan regels met open normen en regels waarvan de uitleg afhankelijk is van beleidsregels bevatten. De aan locaties toegedeelde functies kunnen globaler zijn dan bestemmingen in een bestemmingsplan. Zo kan het plan regels bevatten waarmee gebiedsgericht en met een globale aanduiding, zo nodig onder het stellen van randvoorwaarden, functies aan locaties worden toegedeeld. De toets bij het vaststellen van een omgevingsplan of een toegedeelde locatie (bestemming) uitvoerbaar is wordt minder strikt, dan bij het huidige bestemmingsplan. De onderzoekslast om de uitvoerbaarheid aan te tonen vermindert, omdat niet meer alle mogelijke bestemmingen moeten worden onderzocht. In het omgevingsplan kan een vergunning- of meldingplicht worden ingesteld, zo dat aan de hand daarvan definitief kan worden vastgesteld of de activiteit toelaatbaar is. De onderzoekslast is daarmee toegespitst op de uitvoerbaarheid van een concreet project.

Wij merken op dat de integrale afweging en de daarbij behorende onderzoekslasten als gevolg hiervan verschuift naar het einde van de keten, naar de uitvoeringsfase. De totale onderzoekslast wordt weliswaar minder, maar de last die overblijft, verschuift naar de uitvoering[PM3]. Het werken met open normen en regels waarvan[PM4] de uitleg afhankelijk is van beleidsregels bevatten vraagt ook het nodige van de uitvoeringsorganisatie. Hoe opener de norm, hoe belangrijker de motivatie van besluiten wordt. Het belang van juridische en inhoudelijke deskundigheid in de VTH uitvoeringsorganisatie neemt toe.

Dit alles betekent het nodige voor de omgevingsdiensten en andere uitvoerders van VTH taken. Wettelijke en landelijk geldende normen zijn onder de Omgevingswet minder dwingend en daarom –dat is de keerzijde– minder rechtszeker. In feite wordt van de uitvoering verwacht dat zij primaat geeft aan het benutten van ruimte voor belangenafweging, in mandaat van het bestuur. Dit past overigens goed in de door Teisman geschetste ontwikkeling: de afweging van maatschappelijke belangen door het bestuur verplaatst zich meer naar het einde van de keten, daar waar het bestuur moet handelen in concrete situaties (bij de uitvoering van VTH taken dus). Wij zijn bereid om mee op alle niveau's mee te denken over de wijze waarop deze vernieuwing van het VTH domein vorm kan krijgen.

Nog geen concreet beeld van het omgevingsplan

De borging van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit vindt voor het belangrijkste deel plaats in het omgevingsplan, het centrale onderdeel van de stelselwijziging. Er bestaat nog geen model-omgevingsplan, zodat nog geen concreet beeld is hoe die borging er op het niveau van rechtsreeks werkende regels uitziet. Wij vragen daarom de werking van het omgevingsplan te inzichtelijk te maken door het samen met de gemeenten voorbeeld-omgevingsplannen te ontwikkelen en daarbij ook de waterschapsverordening en de provinciale omgevingsverordening bij te betrekken.

Het omgevingsplan, milieubelastende activiteiten en het reguleren van (milieu)gebruiksruimte

Er is weliswaar nog geen concreet voorbeeld van een omgevingsplan, maar de toelichtingen geven wel de contouren. In het omgevingsplan komen onder meer regels over milieubelastende activiteiten die verband houden met locatiespecifieke omstandigheden en belangen. Dat kunnen inhoudelijke regels zijn, maar ook

vergunning- of meldingplichten. In het bijzonder kan het omgevingsplan worden gebruikt om nadelige cumulatieve gevolgen van milieubelastende activiteiten te reguleren. Zo kan bijvoorbeeld met een emissieplafond per kavel de immissie op nabijgelegen locaties worden beperkt. Dit emissieplafond fungeert dan randvoorwaarde voor alle activiteiten op die locatie (ongeacht de specifieke regels die kunnen gelden op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving of van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit). Gemeenten krijgen vanuit het Bal ruimte om te sturen op geur, geluid, externe veiligheid en trillingen, waarbij men kan afwijken van de standaardnormen. Dat is een goede zaak.

Het concept van de gebruiksruijme is echter nog onvoldoende uitgewerkt. Bij de gevoerde discussies over de invulling daarvan zien we dat het moeilijk is de cumulatie per milieubelasting in gebiedsplafonds te reguleren. Niet duidelijk is hoe je moet omgaan met cumulatie van verschillende soorten milieubelastingen op één locatie. En hoe werkt de handhaving bij overtreding van de gebiedsplafonds? Verder zijn er rond de afstemming van emissie- en immissiewaarden problemen te verwachten, zoals bij normering van geluid (m.n. de gevolgen van een hogere binnenwaarde voor uitvoerbaarheid). Het ideale omgevingsplan met de bedoelde mix van instrumenten laat zich dus nog niet uit de toelichtingen aflezen.

Een zorgpunt in de uitvoering is dat emissieregels in het omgevingsplan kunnen gaan conflicteren met de emissieregels die voor een bedrijf voortvloeien uit de milieuvergunning of het Bal. Dat vereist in de uitvoering van de VTH taken de nodige afstemming. Verder wordt in de toelichting op het Bkl terecht opgemerkt, dat lucht, geur, geluid, externe veiligheid en trillingen gemeentegrensoverstijgende fenomenen zijn. Dat vereist samenwerking bij het maken van beleid en regelgeving

Luchtkwaliteit

Voor de luchtkwaliteit zal niet meer worden gewerkt met een programmatische aanpak zoals in het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Uitgaande van de huidige ontwikkeling van de luchtkwaliteit is de verwachting dat er vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet nauwelijks meer overschrijdingen zullen optreden van de rijksomgevingswaarden voor luchtkwaliteit. Mochten deze er nog zijn, dan zal het gaan om lokale overschrijdingen waarvoor maatwerkoplossingen gevonden moeten worden. De programmaplicht wordt beperkt tot aandachtsgebieden. Het daadwerkelijk kunnen realiseren van een omgevingswaarde in aandachtsgebieden is echter deels afhankelijk van bronnen die de gemeente niet kan reguleren. Denk bijvoorbeeld aan de toename van de uitstoot door het verhogen van maximum snelheid op rijkswegen door het rijk. Daarom pleiten wij voor een samenwerkingsprogramma à la NSL vanuit alle overheidslagen (rijk, provincies, gemeenten) in de aandachtsgebieden.

Energie

Op het gebied van CO2 reductie is Nederland gebonden aan doelstellingen die zijn vastgelegd internationale afspraken (2020 – 2050), en de afspraken in het nationale SER-Energieakkoord voor 2020. Om aan deze afspraken te voldoen is een helder en effectief instrumentarium noodzakelijk. Het is niet gelukt om een nieuw samenhangend stelsel van regels voor energiebesparing te formuleren in de voorliggende besluiten. Gezien de internationaal afgesproken doelen, zou te verwachten zijn dat de uitvoeringsbesluiten voorsorteren op een heldere visie waarin is uitgewerkt op welke wijze de doelen binnen handbereik komen. Het ontbreekt aan een dergelijke visie in de besluiten.

In afwachting van een nieuw samenhangend stelsel wordt in de toelichting de intentie uitgesproken dat de inhoud en systematiek van de huidige regeling voor energiebesparing bij bedrijven uit het Activiteitenbesluit

wordt voortgezet zodat daarmee ook de afspraken uit het SER Energieakkoord worden geborgd. In de voorliggende teksten wordt deze intentie echter niet waargemaakt. In de artikelen zijn allerlei nieuwe uitzonderingen opgenomen op de verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen. Naast de bepalingen in het Bal (en het Bbl) wordt de huidige regeling voor een deel van de bedrijven door – nog op te stellen - overgangsrecht voortgezet. De regeling wordt al met al ondoorzichtig en daardoor slecht uitvoerbaar. Ook het beschermingsniveau neemt af als gevolg van de nieuwe uitzonderingen. Het feit dat de regeling na 31 december 2020 niet meer geldt – terwijl de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2019 is voorzien - doet eveneens af aan de uitvoerbaarheid, nu er geen eenduidige boodschap wordt gegeven aan bedrijven en toezichthouders wat op dit gebied van bedrijven wordt verlangd.

De bevoegdheden tot het stellen van maatwerkvoorschriften zijn in het Bal (en het Bbl) – voor woningen en bedrijfsgebouwen – sterk beperkt. Wij pleiten voor het opnemen van een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften gericht op het aanbrengen van verbeteringen uit oogpunt van verantwoord energiegebruik (energiezuinigheid/gebruik van hernieuwbare energie). Met de - enige - beperkende voorwaarde dat de kosten van de uitvoering van de maatwerkvoorschriften in redelijke verhouding staan tot de daarvan te verwachten opbrengsten.

De auditverplichting uit de Europese richtlijn Energie Efficiëntie (EED) wordt niet in de voorliggende besluiten opgenomen. In de toelichting is ook niet vermeld waar dit wel zal gebeuren.

Voor het ontwikkelen van een nieuw instrumentarium na 2020 doen wij de volgende aanbevelingen:

- Verplicht stellen van de huidige erkende maatregelen energiebesparing als herkenbaar en eenduidig minimumniveau.
- Concretiseren en vastleggen van de methode van berekening van de terugverdientijd van energiebesparingsmaatregelen.
- Koppelen van de uitvoering van de auditplicht uit de EED en de maatregelverplichting.
- De toepassing van vervoersmanagement door bedrijven opnemen als maatregel.

Bouwkwaliteit

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de Woningwet en het Bouwbesluit zijn:

- de regels over bruikbaarheid van bouwwerken uit het Bouwbesluit 2012, zijn voor het grootste deel niet overgenomen;
- de specifieke zorgplicht uit de Woningwet ter voorkoming of beëindiging van gevaar voor de gezondheid of veiligheid in verband met bouwwerken is voor het grootste deel niet overgenomen;
- de bevoegdheid in de Woningwet tot het stellen van aanvullende gemeentelijke bouwkundige eisen in het belang van de openbare orde, de zedelijkheid en gezondheid is vervallen. -

Het schrappen van de bruikbaarheidseisen heeft ingrijpende gevolgen voor de eisen die aan woningen gesteld kunnen worden en de handhaafbaarheid van het woningkwaliteitsbeleid, ook voor de bestaande woningvoorraad. Aan bestaande bouw kunnen namelijk geen eisen worden gesteld die hoger zijn dan het niveau van de nieuwbouwvoorschriften. De specifieke zorgplicht kan naar ons oordeel niet worden gemist omdat de praktijk heeft bewezen dat de bouwregelgeving niet in alle situaties van voorzien. Het schrappen van de aanvullende bevoegdheid van de gemeente betekent bijvoorbeeld dat de gemeente geen bouwkundige eisen meer mag stellen aan bordelen in verband met de sociale veiligheid en gezondheid van prostituees. Ook het op grond van de APV stellen van eisen aan tijdelijke bouwwerken, zoals tribunes in de openbare ruimte bij evenementen in verband met 'crowd control', zou niet meer zijn goedgekeurd.

Gelet op de nationale ambities m.b.t. woningkwaliteit en het Energieakkoord is het van groot belang, dat in het Besluit bouwwerken leefomgeving een ruimere bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften voor bestaande bouw wordt opgenomen met betrekking tot verantwoord energiegebruik.

Externe veiligheid

Het stelsel rond de externe veiligheid is niet eenvoudiger, maar wel beter geworden. De gewijzigde vormgeving van het groepsrisico (met aandachtsgebieden met op effecten gebaseerde scenario's) zal ertoe leiden dat in veel gevallen het gebied waarbinnen het groepsrisico een rol speelt kleiner wordt. De bestuurlijke afwegingsruimte rond het tijdelijk afwijken van het plaatsgebonden risico is verhelderd. Er is nu één duidelijke regel, waarmee voor gebiedstransities maximaal drie jaar kan worden afgeweken van het plaatsgebonden risico. Ook denken wij dat het goed is dat door het treffen van bouwmaatregelen in brand- of explosievoorschriftengebieden de gebruikruimte groter kan worden. Ook vinden wij de introductie van het begrip *zeer kwetsbare gebouwen* ter bescherming van minder zelfredzame mensen, een goede zaak, al zal dit hier en daar lastige situaties opleveren.

Hoogachtend,

Mildi Rouw
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Bijlage 1

Consultatieadvies OD NZKG algemene maatregelen van bestuur (amvb's) bij de omgevingswet

1. Vergunningverlening – algemene regels milieu

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<p>- In het Bal is als volgt gekozen voor vergunningplicht.</p> <p>1. internationaalrechtelijke verplichtingen expliciet een voorafgaande vergunning vereisen, zoals in het geval van de richtlijn industriële emissies en de Seveso-richtlijn;</p> <p>2. een activiteit een dusdanige mate van individuele voorafgaande beoordeling vereist, dat het stellen van een algemene regel niet bijdraagt aan de beperking van de administratieve en bestuurlijke lasten;</p> <p>3. het bevoegd gezag preventief moet toetsen of aan de regels van dit besluit wordt voldaan, omdat alleen daarmee een adequate bescherming van de fysieke leefomgeving is gewaarborgd.</p> <p>- Voor wat betreft milieubelastende activiteiten; algemene regels omvatten nu al meer dan 90% van de activiteiten, geen substantiële verschuivingen dus. De overige ongeveer 10% van de activiteiten, waarvoor deels een vergunning vereist is, kunnen grofweg in twee groepen worden onderverdeeld:</p> <p>1. activiteiten waarbij algemene regels uitgangspunt zijn, en waarbij de vergunning aanvullend daarop beperkt is tot een onderdeel van een - veelal bedrijfsmatige - activiteit. De meeste vergunningen – meer dan 90% - vallen onder deze categorie</p> <p>2. bedrijfsmatige activiteiten waarvoor de vergunningplicht gelet op de potentiële</p>	<p>- De VTH uitvoeringsorganisatie krijgt nog meer dan nu te maken met een samenstel van regels en instrumenten los van het vergunning instrument (algemene regels, maatwerk, melding, omgevingsvergunning, omgevingswaarden).</p> <p>- Dit is een ontwikkeling die al enige tijd geleden is ingezet en maar die nu verder wordt versterkt. Dat leidt verschuivingen binnen de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving en tot een andere invulling van die taken.</p> <p>- Een goed toezicht moet beschikken over goede instrumenten om de drie elementen van toezicht te kunnen uitvoeren: waarnemen, beoordelen en interveniëren. Wij hebben zorgen over de achteruitgang in de informatiepositie van het bevoegd gezag. We zien in de ontwerp-uitvoeringsregelgeving een grote verscheidenheid aan nieuwe instrumenten (en mogelijkheden) om te interveniëren (algemene regels, maatwerk, melding, omgevingsvergunning, omgevingswaarden), maar er is weinig aandacht voor het vraagstuk hoe het bevoegd gezag bij verminderde informatieplichten aan de informatie moet komen die nodig is om integraal te beoordelen en te interveniëren.</p> <p>- De in praktijk veel gebruikte milieuneutrale wijziging komt niet terug in de Ow. Voor zover de uitgebreide procedure van toepassing is (o.m. Seveso en IPPC), is wel een uitzondering gemaakt voor niet belangrijke wijzigingen waarvoor de reguliere procedure van toepassing is. Een niet</p>	<p>- Aandacht voor informatiepositie van bevoegd gezag.</p> <p>Omgevingsvergunning en meldingsinformatie aanwijzen als omgevingsdocumenten (art 12.4 Ob), zodat deze in de landelijke voorziening geometrisch verbeeld worden.</p> <p>Aanscherpen informatieplichten vergunning en meldingen, ten minste gelijk als onder de Wabo.</p> <p>Overleg met bedrijfsleven over wijze waarop aansluitend op eigen bedrijfsprocessen relevante milieu-informatie aan het bevoegd gezag beschikbaar kan worden gesteld.</p> <p>- Toetsingskaders vergunningverlening:</p> <p>Geef een duidelijk toetsingskader voor niet-belangrijke wijzigingen.</p> <p>Geef een uitgewerkt toetsingskader voor eis dat alle passende preventieve maatregelen tegen de aantasting van de gezondheid zijn getroffen.</p> <p>- Aandachtspunten bij implementatie:</p> <p>Aandacht voor de verminderde coördinerende werking van de vergunning en de verschuivende taken binnen de onderdelen van de VTH keten.</p> <p>Aandacht voor de noodzaak voor uitvoering van VTH om in te spelen op grotere verscheidenheid aan procedures om te kunnen waarnemen, beoordelen en te interveniëren: toetsen aan algemene regels, maatwerk, melding, omgevingsvergunning,</p>	

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<p>impact op de leefomgeving en Europees recht het uitgangspunt is, en waarbij algemene regels slechts een aanvullende rol vervullen. Het gaat met name om zogenoemde “complexe bedrijven”.</p> <p>- De procedure voor milieuneutrale wijziging komt niet terug.</p> <p>- De omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit alleen kan worden verleend als is geborgd dat alle passende preventieve maatregelen tegen de aantasting van de gezondheid zijn getroffen.</p>	<p>belangrijke wijziging is niet gedefinieerd. Door deze wijziging zijn nu ook “niet belangrijke” toenames van de milieubelasting tov het vergunde kader toegestaan. Het hanteren van dit nieuwe begrip zal tot veel discussie met het bedrijfsleven leiden.</p> <p>- De beoordelingsregel in verband met de gezondheid voor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit bevat een zeer open norm, die in de uitvoering veel discussie zal geven.</p>		<p>omgevingswaarden etc.</p> <p>Aandacht voor de noodzakelijke verdere ontwikkeling van de uitvoeringsorganisatie OD 's van focus (exclusief) op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), naar focus op alle op alle Ow instrumenten, die op een bepaalde locatie worden ingezet.</p>

2. Activiteit, verlaten begrip inrichting

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<p>- Het begrip inrichting komt in de uitvoeringsregelgeving niet meer voor, wel Seveso-inrichting, in de betekenis van de Seveso-richtlijn; en installatie in de zin van de RIE.</p> <p>- De werking van de rijksregels is beperkt tot milieurelevante activiteiten/installaties die voor de rijksregels relevant zijn. Het is dus niet meer zo dat het hele bedrijf of gebouw onder rijksregels valt (bijvoorbeeld bij een stookinstallatie).</p> <p>- Een deel van de bezwaren tegen het verlaten van het inrichtingenbegrip is ondervangen:</p> <p>i) Het criterium van de begrenzing blijft bij het activiteitenbegrip belangrijk: Er wordt bij het aanwijzen van milieubelastende activiteiten die overeenkomen met bedrijfstakken uitgegaan van een locatie: (het bedrijf geeft het bevoegd gezag informatie over de begrenzing van de locatie waar het zijn activiteiten uitvoert).</p> <p>ii) De formulering “rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan, en gevolgen kunnen hebben voor emissies en verontreiniging” wordt standaard gebruikt bij de aanwijzing van milieubelastende activiteiten die overeen komen met bedrijfstakken, als opvolger van de technische bindingen.</p> <p>- Het samenvoegen van alleen maar organisatorisch gebonden activiteiten komt niet terug. Eventuele activiteiten die uitsluitend organisatorisch verbonden zijn met een onder dit besluit vallende activiteit worden zelfstandig beoordeeld. De</p>	<p>- Goed dat een aantal criteria uit het inrichtingenbegrip in iets andere vorm zijn teruggekeerd in de opzet van het Bal. Het samenvoegen van technisch en functioneel gebonden activiteiten blijft het uitgangspunt bij de beoordeling of er sprake is van één activiteit. Dit is een verbetering ten opzichte van de preconsultatie, maar we zijn er niet van overtuigd dat het in de uitvoering het goed gaat werken.</p> <p>- Het begrip inrichting was in de jurisprudentie uitgekristalliseerd. De richtingaanwijzer in hoofdstuk 3 moet is bepalend voor de vraag of iets een milieubelastende activiteit is en of die activiteit vergunningplichtig is. Te verwachten is dat dit per activiteit steeds nieuwe definitiekwesties oproept. Bedrijven die verschillende activiteiten verrichten konden door hantering van het begrip inrichting integraal worden beoordeeld. Die bedrijven vallen nu in de uitvoering van VTH uiteen omdat die bedrijven juridisch gezien kwalificeren als verschillende ‘milieubelastende activiteiten’, losse en ongelijksoortige procedures van toepassing kunnen zijn. Ook dit heeft gevolgen voor de uitvoerbaarheid.</p> <p>- Bij Seveso/ IPPC installaties kunnen activiteiten worden verricht die niet met de hoofdactiviteit samenhangen, en zo buiten de "Europeesrechtelijke inrichting" vallen (met een ander bevoegd gezag).- Het loslaten van het zeggenschaps criterium betekent dat in het kader van de handhaving niet één rechtspersoon -degene die de inrichting drijft-</p>	<p>- Opknippen in deelactiviteiten kan leiden tot verlaging van het beschermingsniveau. De gevolgen voor het milieu kunnen niet meer in zijn geheel (ook cumulatief) worden gezien. Voor wat betreft luchtkwaliteit is er vanwege het verlaten van het inrichtingenbegrip sprake van een verlaging van het beschermingsniveau omdat alle activiteiten afzonderlijk moeten worden beoordeeld.</p> <p>- Is er niet ook op andere terreinen gevaar dat het opknippen in deelactiviteiten leidt tot het ontwijken van normen? Wordt het handhaven van gebiedsgerichte emissieplafonds (cumulatie) niet een onmogelijke opgave, wanneer inrichtingen uiteenvallen in verschillende activiteiten met verschillende normen (activiteiten de onder de drempel van de rijksregulering in het Bal blijven en activiteiten die vanwege de lokale effecten onderwerp van regulering in het omgevingsplan worden)?</p>	<p>- Aandacht voor de uitvoerbaarheid en de milieubescherming bij het uiteenvallen van een inrichting in verschillende activiteiten.</p> <p>- Verbeteren van het begrip locatie en "samenhangende activiteiten" als aangrijppingspunt in hoofdstuk 3 Bal voor het kwalificeren van milieubelastende activiteit.</p> <p>- Het herstel van het zeggenschaps criterium (een eenduidig normadresaat) is nodig om de milieuregelgeving te kunnen handhaven. Zo zou op grond van een technische relatie verantwoordelijkheid kunnen ontstaan voor een (deel) van een activiteit waarover geen zeggenschap bestaat.</p> <p>-Als in het Bal langs de achterdeur toch wordt aangesloten op criteria uit het begrip inrichting, met uitzondering van de organisatorische binding en in allerlei varianten op een thema, waarom wordt het begrip activiteit dan niet helemaal als zodanig gedefinieerd? Dan wordt een consistente invulling mogelijk van het begrip activiteit en zullen de afbakeningsproblemen overzichtelijker zijn. Ook bij een eenduidige definitie van het begrip activiteit zal het mogelijk zijn om activiteiten binnen en buiten inrichtingen onder één paraplu te brengen.</p>

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
vergunningplicht kan zo tot een deel van het bedrijf zijn beperkt. Een bedrijf kan dus bestaan uit één of meer vergunningplichtige of meldingplichtige activiteiten.	kan worden aangesproken op het geheel. - Goed is dat bij vergunningplichtige activiteiten waarvoor ook algemene rijksregels gelden eventueel individueel maatwerk niet de vorm heeft van een afzonderlijk maatwerkvoorschrift, maar als vergunningvoorschrift in de vergunning wordt opgenomen.		

3. Specifieke zorgplicht milieubelastende activiteiten

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<ul style="list-style-type: none">- Het Bal heeft voor alle categorieën van activiteiten specifieke zorgplichten geformuleerd. Omdat een specifieke zorgplicht geldt, is het niet nodig om alle potentiële nadelige gevolgen van die activiteiten volledig met detailregels af te dekken.- de specifieke zorgplicht vervangt voorschriften die voor een initiatiefnemer vanzelfsprekend (zouden moeten) zijn, en doet een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer;- de specifieke zorgplicht blijft gelden als in het besluit meer uitgewerkte regels zijn gesteld;- de specifieke zorgplicht geldt ook voor vergunningplichtige activiteiten;- de specifieke zorgplicht is, net als andere algemene rijksregels, bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaafbaar.	<ul style="list-style-type: none">- De specifieke zorgplicht blijft bestaan naast de rijksregels, die niet uitputtend zijn bedoeld. Op zich geeft dat de nodige ruimte voor maatwerk. Maar wij vragen ons af of het in alle gevallen verstandig is te volstaan met globale regels, vooral in situaties waar meer uitgewerkte regels in de praktijk gemakkelijk toepasbaar en onomstreden zijn. Laten we het kind (de duidelijke regels) niet met het badwater (flexibele specifieke zorgplicht) weggoien.- In situaties waarin minder evident is of de zorgplicht wordt overtreden, heeft het stellen van een maatwerkvoorschrift/vergunningvoorschrift of maatwerkregel de voorkeur boven directe bestuursrechtelijke handhaving. Wij verwachten daarom dat rechtstreekse handhaving op grond van de zorgplicht in de praktijk niet veel zal voorkomen.	<p>De jurisprudentie dat de vergunning de reikwijdte van de zorgplicht bepaalt is hiermee verlaten. Dat betekent dat de vergunning geen rechtszekere informatie meer verschaft over de vraag of wordt voldaan aan de milieuwetgeving.</p>	<p>Naast de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten, die in art. 2.10 Bal is opgenomen, is in art. 4.7 Bal een “specifieke specifieke zorgplicht” voor Seveso-inrichtingen opgenomen. Dat is in dit geval niet alleen wetsystematisch opmerkelijk, maar gelet op de van elkaar afwijkende toelichting ook juridisch niet consistent. Het is aan te bevelen de Seveso-zorgplicht te implementeren in de specifieke zorgplicht ex art. 2.10 Bal en aan te sluiten op de toelichting bij dat artikel. Op deze wijze wordt een eenduidige uitvoering van de zorgplicht mogelijk, die beter aansluit op de eisen die uit het algemene beginsel van rechtszekerheid voortvloeien.</p>

4. Maatwerkvoorschriften milieubelastende activiteit

Omschrijving van de herziening

- Toepassen van maatwerk alleen mogelijk binnen het kader van de doelen en strekking van de wet en de besluiten moeten worden nageleefd.

- In het Bal is per categorie van activiteiten aangegeven of maatwerk mogelijk is. Daarbij is gekozen om maatwerk in algemene zin mogelijk te maken. Dit wijkt af van het Activiteitenbesluit dat alles nauwkeurig regelt. Wel zijn de beoordelingsregels voor een omgevingsvergunning van overeenkomstige toepassing, bijvoorbeeld op welke wijze het bevoegd gezag de beste beschikbare technieken moet vaststellen. Dergelijke beoordelingsregels zijn daarom van overeenkomstige toepassing verklaard op het stellen van maatwerkvoorschriften. Het zou niet de bedoeling zijn om maatwerkvoorschriften en maatwerkregels op veel grotere schaal dan voorheen in te zetten. Net als onder het voorgaande recht moet het maatwerk alleen worden ingezet als daar werkelijk noodzaak voor is (om de regels goed te laten aansluiten op de omstandigheden van het geval).

Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)

Dat maatwerk in algemene zin mogelijk is, is goed voor de flexibiliteit in de uitvoering. De uitvoeringspraktijk is daarbij gebaat. Het stellen van een maatwerkvoorschrift of maatwerkregel heeft de voorkeur boven directe bestuursrechtelijke handhaving van de zorgplicht. Maatwerkvoorschriften kunnen worden toegepast daar waar niet alles is afgedekt door detailregels. Dat is goed voor de flexibiliteit. Het betekent wel een meer structurele inzet van het maatwerkvoorschrift in het toezichts- en handavingsproces.

Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming

Aanbevelingen

5. Maatwerkregels milieubelastende activiteiten

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<p>- Het Bal biedt zowel de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften, als tot het stellen van maatwerkregels in het omgevingsplan.</p> <p>- Het heeft de voorkeur dat maatwerkvoorschriften die voor onbepaalde tijd zijn gesteld en locatiegebonden zijn, binnen een redelijke termijn als maatwerkregel in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening worden verwerkt. Deze voorkeur betreft alleen maatwerkvoorschriften die worden gesteld vanwege de lokale omstandigheden en die los staan van keuzes die degene die de activiteit verricht maakt.</p> <p>- In het Bkl zijn in een aantal gevallen instructieregels gesteld, die feitelijk tot inzet van maatwerkregels verplichten (geur, geluid, externe veiligheid en trillingen).</p> <p>-De mogelijkheid om maatwerkregels te stellen wordt in het Bbl besluit geboden voor energiezuinigheid en duurzaam bouwen. Voor nieuwbouw zijn maatwerkregels mogelijk met strengere energiezuinigheidseisen of strengere milieuprestatie-eisen aan de toe te passen bouwmaterialen. Ook daarbij wordt de keuze tussen het stellen van een maatwerkvoorschrift of het stellen van maatwerkregels aan de gemeente overgelaten. Echter: Wanneer in dit Bal het oogmerk en de strekking nader zijn afgebakend of uitgewerkt, geldt die afbakening of</p>	<p>- De keuze tussen het stellen van een maatwerkvoorschrift of het stellen van maatwerkregels aan de gemeente overgelaten. De mogelijkheid tot het opnemen van maatwerkregels kan de uitvoering vereenvoudigen.</p> <p>- De beoordelingsregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving, die gelden bij het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning, zijn van overeenkomstige toepassing.</p>		<p>Vraag: De beoordelingsregels die gelden bij het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning gelden ook bij maatwerkregels. Hoe kunnen regels die naar hun aard toezien op de belangenafweging in een specifiek geval, van toepassing zijn op het opstellen op een voor ieder geldend algemeen verbindend voorschrift als de maatwerkregel? Wordt de mogelijkheid tot het opnemen van maatwerkregels daardoor niet teveel beperkt?</p>

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
uitwerking ook voor gestelde maatwerkvoorschriften en maatwerkregels. Zo is het stellen daarvan bijvoorbeeld soms uitgesloten vanwege dwingende internationale verplichtingen. Ook het van toepassing verklaren van de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning op het stellen van maatwerkvoorschriften begrenst de mogelijkheden van maatwerk.			

6. Decentralisatie van regels voor milieubelastende activiteiten

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<p>- Niet alle activiteiten die onder het Activiteitenbesluit milieubeheer vielen vallen ook onder het Bal.</p> <p>- Dit heeft te maken met de doorwerking van het uitgangspunt decentraal, tenzij, waardoor het Rijk aan een deel van de milieubelastende activiteiten, zoals winkels en kantoren, geen integrale milieuregels meer stelt. De gemeente stelt daarover regels in het omgevingsplan.</p> <p>- Ook zijn er milieuregels die voorlopig buiten het bereik van de Omgevingswet komen te vallen, bijvoorbeeld onderdelen van de asbest- of afvalregelgeving (keten).</p>	<p>- Een sluitend overzicht van de regelgeving die het rijk decentraliseert ontbreekt, zodat niet duidelijk is voor welke opgave de lagere overheden staan.</p> <p>- Ook is niet duidelijk welke onderdelen van de bestaande regelgeving niet onder het bereik van de Omgevingswet vallen, met name de onderdelen van de asbest - en afvalregelgeving, waarin het transport een belangrijke rol speelt</p>		<p>- Geef een uitputtend was- wordt overzicht van de bestaande uitvoeringsregelgeving die het rijk decentraliseert (was wordt overzicht locatiegebonden activiteiten).</p> <p>- Geef ook een uitputtend was- wordt overzicht van de uitvoeringsregelgeving die wel onder het bereik van de Wet milieubeheer valt, maar niet onder het bereik van de Omgevingswet (was- wordt overzicht niet-locatiegebonden activiteiten).</p>

7. Het omgevingsplan binnen de stelselherziening

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<ul style="list-style-type: none">- Het omgevingsplan bevat alle locatiespecifieke regels van de gemeente, die zich rechtstreeks tot burgers en bedrijven richten. Het bevat ook regels over milieubelastende activiteiten.- Het omgevingsplan kan regels met open normen en regels waarvan de uitleg afhankelijk is van beleidsregels bevatten.- De aan locaties toegedeelde functies kunnen globaler zijn dan bestemmingen in een bestemmingsplan. Zo kan het omgevingsplan regels bevatten waarmee gebiedsgericht en met een globale aanduiding, zo nodig onder het stellen van randvoorwaarden, functies aan locaties worden toegeedeeld.- De toets bij het vaststellen van een omgevingsplan of een toegedeelde locatie (bestemming) uitvoerbaar is wordt minder strikt, dan bij het huidige bestemmingsplan. De onderzoekslast om de uitvoerbaarheid aan te tonen vermindert, omdat niet meer alle mogelijke bestemming moeten worden onderzocht. In het omgevingsplan kan een vergunning- of meldingplicht worden ingesteld, zo dat aan de hand daarvan definitief kan worden vastgesteld of de activiteit toelaatbaar is. De onderzoekslast is daarmee toegespitst op de uitvoerbaarheid van een concreet project.- Overgangsbepalingen kunnen per regel en locatie verschillen en persoonsgebonden zijn.	<ul style="list-style-type: none">- De integrale afweging en de daarbij behorende onderzoekslasten verschuiven naar het einde van de keten, naar de uitvoeringsfase van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De totale onderzoekslast wordt weliswaar minder, maar de last die overblijft, verschuift naar de uitvoering van VTH.- Het werken met open normen en regels waarvan de uitleg afhankelijk is van beleidsregels bevatten vraagt ook het nodige van de uitvoeringsorganisatie. Hoe opener de norm, hoe belangrijker de motivatie van besluiten wordt. Het belang van juridische en inhoudelijke deskundigheid in de VTH uitvoeringsorganisatie neemt toe.- Het belang van een goede voorbereiding van de aanvraag (vooroverleg) neemt verder toe.- Van de uitvoeringsorganisatie VTH wordt verwacht dat zij primaat geeft aan het benutten van ruimte voor belangenafweging, in mandaat van het bestuur. Dit past in de door Teisman geschetste ontwikkeling: de afweging van maatschappelijke belangen door het bestuur verplaatst zich meer naar het einde van de keten, daar waar het bestuur moet handelen in concrete situaties (dicht op de uitvoering van VTH taken dus).	<ul style="list-style-type: none">- De borging van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit vindt voor het belangrijkste deel plaats in het omgevingsplan, het centrale onderdeel van de stelselwijziging. Er bestaat nog geen model-omgevingsplan, zodat nog geen concreet beeld is hoe die borging er op het niveau van rechtsreeks werkende regels uitziet.- Rechtszekerheid versus belangafweging. Het rechtskarakter van het omgevingsplan zoals in de linker kolom beschreven, brengt een met zich mee dat de rechtszekerheid in de uitvoering minder het primaat krijgt. Wettelijke en landelijk geldende normen zijn onder het nieuwe stelsel minder dwingend en minder rechtzeker.- De Ow vraagt om zoveel mogelijk gebruik te maken van de opties om gebiedsgericht te werken, zo nodig door het lokaal invullen/aanpassen van normen	<ul style="list-style-type: none">- Maak de werking van het omgevingsplan inzichtelijk door het samen met de gemeenten ontwikkelen van model-omgevingsplannen. Doe dat ook voor de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.- Vraag: Welke gevolgen heeft het verplaatsen van de afweging van maatschappelijke belangen door het bestuur naar de uitvoering voor de beleidscyclus, de BIG 8?

8. Het omgevingsplan, milieubelastende activiteiten en het reguleren van (milieu)gebruiksruimte

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<p>- In het omgevingsplan komen regels over milieubelastende activiteiten die verband houden met locatiespecifieke omstandigheden en belangen. Dat kunnen inhoudelijke regels zijn, maar ook vergunning- of meldingplichten. In het bijzonder kan het omgevingsplan worden gebruikt om nadelige cumulatieve gevolgen van milieubelastende activiteiten te reguleren.</p> <p>- De gebruiksruimte wordt in beginsel via het omgevingsplan gereguleerd. Met een emissieplafond per kavel kan de immissie op nabijgelegen locaties worden beperkt. Dit emissieplafond fungeert dan randvoorwaarde voor alle activiteiten op die locatie (ongeacht de specifieke regels die kunnen gelden op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving of van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit).</p> <p>- Decentrale regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen ook een rol spelen bij beperking van de emissie van zeer zorgwekkende stoffen. Dit geldt vooral waar de emissie afkomstig is van diffuse bronnen en de activiteiten niet vallen onder het toepassingsbereik van het Bal.</p>	<p>- De toelichting geeft aan dat er verschillende instrumenten ter beschikking staan, om een adequate oplossing voor de (milieu) gebruiksruimte problematiek in het omgevingsplan vast te leggen. Gemeenten krijgen bijvoorbeeld ruimte om te sturen op geur, geluid, externe veiligheid en trillingen, waarbij met kan afwijken van de standaard immissienormen. Dat is een goede zaak.</p> <p>- Het concept van de gebruiksruimte is echter nog onvoldoende uitgewerkt. Bij de gevoerde discussies over de invulling daarvan zien we dat het moeilijk is de cumulatie per milieubelasting in gebiedsplafonds te reguleren. Niet duidelijk is hoe je moet omgaan met cumulatie van verschillende soorten milieubelastingen op één locatie. En werkt de handhaving bij overtreding van de gebiedsplafonds? Verder zijn er rond de afstemming van emissie- en immissiewaarden problemen te verwachten, zoals bij normering van geluid (m.n. de gevolgen van een hogere binnenwaarde voor uitvoerbaarheid). Het model omgevingsplan met de bedoelde mix van instrumenten laat zich nog niet uit de toelichtingen aflezen.</p> <p>- De emissieregels in het omgevingsplan kunnen gaan conflicteren met de emissieregels die voor een bedrijf voortvloeiend uit de milieuvergunning of het Bal. Dat vereist in de uitvoering van de VTH taken de nodige afstemming, zeker nu er onder het systeem van de Omgevingswet geen systeem van onlosmakelijke activiteiten</p>	<p>Beschermingsniveau is afhankelijk van de inhoud van het door de gemeente aan de hand van instructieregels te maken omgevingsplan.</p> <p>Afwegingsruimte soepeler/ strenger ten opzicht van standaard:</p> <p>Trilling Soepeler ja Strenger ja</p> <p>Geluid Soepeler ja Strenger ja</p> <p>Bodem Soepeler ja Strenger ja</p> <p>Geur Soepeler ja Strenger ja</p> <p>Externe veiligheid Soepeler ja Strenger ja (versoepeling bij groepsrisico)</p> <p>Waterveiligheid Soepeler nee Strenger ja</p> <p>Energie Soepeler ja Strenger ja (versoepeling bij nieuwbouw van kantoren en woongebouwen) Strenger ja</p> <p>Lichthinder {glastuinbouw} Soepeler ja Strenger ja</p> <p>Natuur Soepeler nee Strenger ja</p> <p>Waterkwaliteit Soepeler ja Strenger ja</p> <p>Omgevingswaarden kwaliteit buitenlucht Soepeler nee Strenger ja.</p> <p>Stoffen etc. waar nationale omgevingswaarden buitenlucht voor zijn Soepeler ja (zoals roet) Strenger ja</p>	<p>- Maak de werking van het omgevingsplan inzichtelijk door het samen met de gemeenten ontwikkelen van model-omgevingsplannen. Doe dat ook voor de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.</p> <p>- Aandacht voor mogelijke faciliterende rol OD's bij gemeentegrensoverstijgende situaties lucht, geur, geluid, externe veiligheid en trillingen.</p> <p>- Aandacht voor mogelijke faciliterende rol van OD's bij het maken van omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen, vanwege inhoudelijke deskundigheid die conform Wet VTH in OD's is belegd.</p>

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
	<p>bestaat.</p> <p>- Het begrippenkader voor milieubelastende activiteiten lijkt niet op elkaar aan te sluiten. Veel activiteiten ihkv het omgevingsplan (immissiekant) hebben gevolgen voor de diverse thema's als lucht, geluid, externe veiligheid en geur, maar worden per thema op verschillende wijze gedefinieerd. Het gevolg hiervan is ondoorzichtig. Per thema verschilt het toepassingsbereik, bv door het uitsluiten van bepaalde functionele bindingen, die als zodanig weer verschillend zijn geformuleerd. Aan de emissiekant in het Bal zijn activiteiten ook op verschillende wijze gedefinieerd, variërende van een enkelvoudige activiteit via samenhangende activiteiten en installaties naar IPPC-installaties en Seveso-inrichtingen. Het is onduidelijk op welke wijze de emissiekant van het Bal op de immissiekant van het Bkl aansluit.</p> <p>- Gemeentegrensoverstijgende situaties lucht, geur, geluid, externe veiligheid en trillingen. In het werkgebied van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied strekken de vraagstukken die samenhangen met de lokale milieuaspecten lucht, geur, geluid, externe veiligheid en trillingen zich altijd uit over de gemeentegrenzen. Dat vereist samenwerking vanuit de verschillende bestuurslagen bij het maken van beleid en regelgeving. Zorg over de uitvoerbaarheid hiervan.</p>		

9. Luchtkwaliteit

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<p>- De Europese normen zijn in het Bkl geïmplementeerd als rijksomgevingswaarden (rond 13 stoffen normen en meetverplichtingen).</p> <p>- Voor de luchtkwaliteit zal niet meer worden gewerkt met een programmatische aanpak zoals in het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Uitgaande van de huidige ontwikkeling van de luchtkwaliteit is de verwachting dat er vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet nauwelijks meer overschrijdingen zullen optreden van de rijksomgevingswaarden voor luchtkwaliteit. Mochten deze er nog zijn, dan zal het gaan om lokale overschrijdingen waarvoor maatwerkoplossingen gevonden moeten worden. De programmaplicht wordt beperkt tot aandachtsgebieden.</p> <p>- Het is mogelijk om een decentrale omgevingswaarde voor luchtkwaliteit te stellen ter aanvulling of in afwijking. Het is niet toegestaan om een lagere kwaliteit als lokale omgevingswaarde vast te stellen. Een aanvullende omgevingswaarde betreft een parameter die niet door het Rijk wordt genormeerd (bijvoorbeeld roet).</p> <p>- Naast omgevingswaarde voor luchtkwaliteit zijn er een aantal instructieregels en beoordelingsregels. De nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving gaat in op de instructieregels en beoordelingsregels voor luchtkwaliteit.</p>	<p>- Op grond van artikel 3.10, eerste lid, van de wet stelt de gemeente het programma vast, ook als een omgevingswaarde door het Rijk of de provincie is vastgesteld. Nadere afspraken zijn nodig om dit goed vorm te geven. Het kabinet is voornemens om daarover bestuurlijke afspraken te maken met de relevante gemeenten en provincies in de aandachtsgebieden. Zorg is dat “het maken van bestuurlijke afspraken” een andere status heeft dan de programmatische aanpak.</p> <p>- Het daadwerkelijk kunnen realiseren van een omgevingswaarde in aandachtsgebieden is op deze wijze geheel of gedeeltelijk afhankelijk van bronnen waarover de gemeente dat het programma moet opstellen geen zeggenschap heeft. Dat is een probleem in de uitvoering (denk bijvoorbeeld aan het verhogen van de maximum snelheid op rijkswegen door het rijk, welke effect heeft op de lokale luchtkwaliteit (gemeente bevoegd gezag)).</p> <p>- Het is mogelijk om een andere decentrale omgevingswaarde voor luchtkwaliteit te stellen ter aanvulling of in afwijking van de rijkswaarden. Dit vergt afstemming tussen de verschillende bestuurslagen (rijk, provincies en gemeenten. Zorg ontbrekende kennis bij bevoegd gezag waardoor mogelijk verkeerde keuzes worden gemaakt.</p>	<p>In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), en Ow breed, ontbreekt voor luchtkwaliteit een stimulans om de luchtkwaliteit te verbeteren. De insteek is voldoen aan de omgevingswaarden en kan leiden tot een verslechtering van de huidige luchtkwaliteit. Dit brengt mogelijke gezondheidsrisico's met zich mee, omdat bekend is dat ook ruimschoots onder de grenswaarde voor PM10 nog sprake is van gezondheidseffecten (WHO advieswaarde 20 µg/m3).</p> <p>- NIBM. Onder de Ow blijft de NIBM-grond van 3% mogelijk (artikel 5.38 Bkl). Ook voor de vergunningplichtige milieubelastende activiteit is NIBM gehandhaafd (artikel 8.11 lid 3 en 4 Bkl). Deze ruime grens van 3% werd – en wordt nog steeds – onderbouwd met de compenserende maatregelen van het NSL.</p> <p>Met het ontbreken van een programma voor luchtkwaliteit onder de Ow is cumulatie van 3% NIBM initiatieven in deze niet meer zichtbaar. De geringe daling als gevolg van verschoning bronnen kan hierdoor te niet worden gedaan.</p>	<p>De OD NZKG wil op AmvB-niveau een gezamenlijke programmaplicht (voor Rijk, provincie en gemeente) op te nemen in geval van (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit en de programmatische aanpak voor luchtkwaliteit onder de Ow te handhaven met als doelstelling dat de luchtkwaliteit in ieder geval niet verslechtert t.o.v. de huidige situatie.</p> <p>Zie verder bijlage.</p> <p>Aandacht voor mogelijke faciliterende rol van OD's bij het maken van omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen, vanwege inhoudelijke deskundigheid die conform Wet VTH in OD's is belegd.</p>

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
- Europese richtlijn industriële emissies verplicht het toepassen van de beste beschikbare technieken (BBT) om allerlei vormen van verontreiniging, waaronder luchtemissies, te voorkomen.			

10. Energie

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<p>- Op het gebied van CO2 reductie is Nederland gebonden aan doelstellingen die zijn vastgelegd internationale afspraken – 2020 - 2050- en de afspraken in het nationale SER-Energieakkoord -tot en met 2020-. Om aan deze afspraken te voldoen is een helder en effectief instrumentarium noodzakelijk. Het is niet gelukt om een nieuw samenhangend stelsel van regels voor energiebesparing te formuleren in de voorliggende besluiten.</p> <p>- Gezien de internationaal afgesproken doelen, zou te verwachten zijn dat de uitvoeringsbesluiten voorsorteren op een heldere visie waarin is uitgewerkt op welke wijze de doelen binnen handbereik komen. Het ontbreekt aan een dergelijke visie in de besluiten.-</p> <p>Er wordt nog gewerkt aan nieuw en samenhangend stelsel van energiebesparende regels voor bedrijven en utiliteitsgebouwen dat met ingang van 1 januari 2021, maar zo mogelijk eerder, zal worden opgenomen in de AmvB's. In afwachting van dit nieuwe stelsel wordt de huidige regeling tot 31 december 2020 voortgezet. Voor een deel van de bedrijven wordt de huidige regeling voor dit onderwerp die met de vierde tranche wijziging van het Activiteitenbesluit is geïntroduceerd in grote lijnen voortgezet in de besluiten, voor een ander deel is gekozen voor een overgangsrecht, dat pas in het invoeringsbesluit bekend zal worden gemaakt.</p>	<p>De oude en de nieuwe systematiek blijven naast elkaar bestaan. Dat levert een ingewikkeld stelsel op. Naast de bepalingen in het Bal en het Bbl wordt de huidige regeling voor een deel van de bedrijven door middel van – nog op te stellen - overgangsrecht voortgezet. De regeling wordt al met al ondoorzichtig en daardoor slecht uitvoerbaar.</p> <p>Het feit dat de regeling na 31 december 2020 niet meer geldt – terwijl de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2019 is voorzien - doet eveneens af aan de uitvoerbaarheid, nu er geen eenduidige boodschap wordt gegeven aan bedrijven en toezichthouders wat op dit gebied van bedrijven wordt verlangd.</p>	<p>- In afwachting van een nieuw samenhangend stelsel wordt in de toelichting de intentie uitgesproken dat de inhoud en systematiek van de huidige regeling voor energiebesparing bij bedrijven uit het Activiteitenbesluit wordt voortgezet zodat daarmee ook de afspraken uit het SER Energieakkoord worden geborgd. In de voorliggende teksten wordt deze intentie echter niet waargemaakt. In de artikelen zijn allerlei nieuwe uitzonderingen opgenomen op de verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen (zie bijlage). Het beschermingsniveau neemt af als gevolg van de nieuwe uitzonderingen. Daarnaast zijn de uitzonderingen lastig te interpreteren.</p> <p>- De bevoegdheden tot het stellen van maatwerkvoorschriften zijn zowel in het Bal als in het Bbl – dus voor bedrijfsgebouwen, bedrijfsactiviteiten en woningen – sterk beperkt.</p> <p>- De auditverplichting uit de Europese richtlijn Energie Efficiëntie (EED) wordt niet in de voorliggende besluiten opgenomen. In de toelichting is ook niet vermeld waar dit wel zal gebeuren.</p>	<p>- De OD NZKG beveelt aan om de tijdelijke gelding van de opgenomen bepalingen tot eind 2020 te schrappen.</p> <p>- De OD NZKG beveelt aan om geen nieuwe uitzonderingen op de reikwijdte van de verplichting op te nemen.</p> <p>- Wij pleiten voor het opnemen van een bevoegdheid het stellen van maatwerkvoorschriften gericht op het aanbrengen van verbeteringen uit oogpunt van verantwoord energiegebruik (energiezuinigheid/gebruik van hernieuwbare energie). Met eventueel als - enige - beperkende voorwaarde dat de kosten van de uitvoering van de maatwerkvoorschriften in redelijke verhouding staan tot de daarvan te verwachten opbrengsten.</p> <p>- De OD NZKG stelt voor om de auditverplichting uit de EED alsnog te implementeren in de amvb's.</p> <p>- De OD NZKG beveelt aan om de onderzoeksplicht voor grootgebruikers over te nemen in de amvb's.- De OD NZKG beveelt aan om regelen dat bij een melding en een vergunningaanvraag informatie wordt geleverd over energiebesparing en vervoersmanagement.</p> <p>Voor het ontwikkelen van een nieuw instrumentarium na 2020 doet de OD NZKG naast bovenstaande verder de volgende aanbevelingen:</p> <p>- Verplicht stellen van de huidige erkende maatregelen energiebesparing als herkenbaar en eenduidig minimumniveau;</p>

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
			<ul style="list-style-type: none">- Concretiseren en vastleggen van de methode van berekening van de terugverdientijd van energiebesparingsmaatregelen; - Koppelen van de uitvoering van de auditplicht uit de EED en de maatregelverplichting; - De toepassing van vervoersmanagement door bedrijven opnemen als maatregel Zie bijlage

11. Technische bouwactiviteit, staat van bestaande bouwwerken

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<p>- De opbouw van het besluit Bbl is afgestemd op de gebruiker;</p> <p>- Mogelijkheid om via gemeentelijke maatwerkregels bij nieuwbouw in het omgevingsplan andere en strengere regels dan Bbl m.b.t “energieprestatie van gebouwen” en “milieuprestatie van bouwmaterialen” vast te leggen.</p> <p>- De regels over bruikbaarheid van bouwwerken uit het Bouwbesluit 2012, zijn voor het grootste deel niet overgenomen;</p> <p>- De specifieke zorgplicht uit de Woningwet ter voorkoming of beëindiging van gevaar voor de gezondheid of veiligheid in verband met bouwwerken is voor het grootste deel niet overgenomen;</p> <p>- De bevoegdheid in de Woningwet tot het stellen van aanvullende gemeentelijke bouwkundige eisen in het belang van de openbare orde, de zedelijkheid en gezondheid is vervallen.</p>	<p>- De samenhang tussen de hoofdstukken is nog niet duidelijk. Met name de relaties tussen de regels van hoofdstuk 3 over bestaande bouw en de regels van hoofdstuk 5 voor zover die betrekking hebben op functiewijziging en verbouw (waaronder de betekenis van het rechtens verkregen niveau en de mogelijkheid tot aanschrijven door het stellen van maatwerkvoorschriften in het individuele geval). Het beginnen met de voorschriften over bestaande bouw vinden wij een verkeerd signaal. Het niveau bestaande bouw is immers niet bedoeld als een aanvaardbaar niveau van bestaande bouw, maar als incidenteel uiterste ondergrens voor een specifiek aspect (zie hierover de beschouwingen van N. Scholten).</p> <p>- Met ingang van 1 april 2007 is de aanschrijvingsbevoegdheid uit oogpunt van woongerief en energiezuinigheid beperkt tot gevallen waarin "daartoe naar het oordeel van burgemeester en wethouders een noodzaak bestaat". Het noodzakelijkheidvereiste wordt onder het Bbl voortgezet. Dat brengt met zich mee dat het instrument van de aanschrijving per definitie slechts toepasbaar is op zeer beperkt aantal bijzondere gevallen. Bij energiezuinigheid is de noodzaak gelet op de jurisprudentie geheel niet aan te tonen. Dit staat een voortvarende aanpak in de weg.</p>	<p>- Goede zaak dat de gemeente rond energie en duurzaamheid maatwerkregels mag stellen.</p> <p>- Het schrappen van de bruikbaarheidseisen kan betekenen dat de aanvaardbare woningbouwkwiteit naar het niveau van de bekende Japanse hotelcabines kan gaan. Voor de een cabine van nog geen meter hoog kan onder het Bbl een omgevingsvergunning voor het bouwen van een woning worden verleend. Dat heeft funeste gevolgen voor de eisen die aan woningen gesteld kunnen worden en de handhaafbaarheid van het woningkwiteitsbeleid, ook voor de bestaande woningvoorraad. Aan bestaande bouw kunnen namelijk geen eisen worden gesteld die hoger zijn dan het niveau van de nieuwbouwvoorschriften.</p> <p>- Specifieke zorgplicht. Behalve het feit dat de algemene regels van het Bbl niet alle denkbare situaties kunnen voorzien, leert de geschiedenis van het Bouwbesluit dat bouwregelgeving - hoe groot de inzet van deskundigen ook is – niet zonder gebreken tot stand kan komen. Ook voor het opvangen van onbedoelde gebreken in de bouwregelgeving, kan de specifieke zorgplicht als vangnet niet worden gemist.</p> <p>- Bezinning is nodig over regels verbouw en transformatie: leidt het samenstel van regels, waaronder de regels over verbouw en functiewijziging met het rechtens verkregen niveau als vertrekpunt, in de praktijk niet tot gebouwen met onvoldoende kwaliteit?</p> <p>- Het schrappen van de aanvullende</p>	<p>Wij bevelen het volgende aan:</p> <p>- Het opnemen van de regels over bruikbaarheid van bouwwerken uit het Bouwbesluit 2012 in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl). Het schrappen van deze regels zal leiden tot een slechte gebruikskwaliteit van gebouwen in het bijzonder aan de onderkant van de woningmarkt. Aantasting van de gebruikskwaliteit leidt ook tot verminderde mogelijkheden voor duurzaam gebruik van gebouwen. Daarenboven is het schrappen van deze regels in strijd met de Omgevingswet.</p> <p>- Het opnemen van de bestaande specifieke zorgplicht als bedoeld in Artikel 1a van de Woningwet ter voorkoming of beëindiging van gevaar voor de gezondheid of veiligheid met betrekking tot bouwwerken. Dit is nodig omdat niet namelijk omdat niet alle denkbare situaties vooraf in het Bbl kunnen worden ondervangen.</p> <p>- Het schrappen het tweede lid van artikel 3.7 van het Bbl (afbakening maatwerkvoorschriften), aangezien het daarin opgenomen “noodzakelijkheidvereiste” het stellen van maatwerkvoorschriften uit oogpunt van woongerief en verantwoord energiegebruik praktisch onmogelijk maakt. De ambitie in het Energieakkoord om 300.000 bestaande woningen en andere gebouwen per jaar qua energiezuinigheid minimaal twee labelstappen te laten maken, is niet geloofwaardig in een stelsel van bouwregelgeving dat in beginsel geen eisen stelt aan de energiezuinigheid van bestaande</p>

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
		<p>bevoegdheid van de gemeente betekent bijvoorbeeld dat de gemeente geen bouwkundige eisen meer mag stellen aan bordelen in verband met de sociale veiligheid en gezondheid van prostituees. Ook het op grond van de APV stellen van eisen aan tijdelijke bouwwerken, zoals tribunes in de openbare ruimte bij evenementen in verband met ‘crowd control’, zou niet meer zijn geoorloofd.</p> <p>- Het “noodzakelijkheidvereiste” maakt het stellen van maatwerkvoorschriften uit oogpunt van woongerief en verantwoord energiegebruik praktisch onmogelijk.</p> <p>- Verbeteringen uit het oogpunt van duurzaamheid (bijvoorbeeld een oplaadpunt voor elektrische auto’s, alternatieve manieren van sanitatie, inbandige afvalinzameling via buizensysteem en inbandig fietsparkeren), kunnen niet worden geëist vanwege de "uitputtendheid" van het Bbl.</p>	<p>gebouwen dat bij verbouw uitgaat van het “rechtens verkregen niveau”.</p> <p>- Het opnemen van een ruimere bevoegdheid voor gemeenten tot het stellen van maatwerkvoorschriften en maatwerkregels gericht op het aanbrengen van verbeteringen uit het oogpunt van duurzaamheid (bijvoorbeeld een oplaadpunt voor elektrische auto’s, alternatieve manieren van sanitatie, inbandige afvalinzameling via buizensysteem en inbandig fietsparkeren).</p> <p>- Het in de toelichting van het Bbl verduidelijken dat de bevoegdheid tot het stellen van aanvullende gemeentelijke bouwkundige eisen in het belang van de openbare orde, de zedelijkheid en gezondheid blijft bestaan. Deze verduidelijking is onder meer nodig in verband met het gemeentelijk toezicht op prostitutie-inrichtingen op tijdelijke bouwwerken in de openbare ruimte in verband met “crowd – control”.</p>

12. Externe veiligheid

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
<ul style="list-style-type: none"> - Introductie van het begrip zeer kwetsbare gebouwen ter bescherming van minder zelfredzame mensen. - Vooraf in het planproces waarborgen van veiligheid - Gewijzigde vormgeving van het groepsrisico (met aandachtsgebieden met op effecten gebaseerde scenario's) - Bestuurlijke afwegingsruimte rond het tijdelijk afwijken van het plaatsgebonden risico is verhelderd. Eén regel, waarmee voor gebiedstransities maximaal drie jaar kan worden afgeweken van het plaatsgebonden risico. - Voor brand, explosie of gifwolken worden aandachtsgebieden aangewezen. Het gebruik van aandachtsgebieden zorgt ervoor dat het gebied waarbinnen het groepsrisico een rol speelt wordt verkleind. Dit effectief ruimtegebruik. - Door het treffen van additionele bouwmaatregelen in brand- of explosievoorschriftengebieden kan de gebruikruimte beter worden benut - In aandachtsgebieden kan het bevoegd gezag eigen keuzes blijven maken, mits goed gemotiveerd 	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe zeer kwetsbare gebouwen moeten in principe buiten de aandachtsgebieden blijven en dus op grotere afstand van risicobronnen dan met de huidige regelgeving het geval is. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het lijkt een verstandige keus van I&M om voor minder zelfredzame mensen het beschermingsniveau te verhogen en een grotere afstand tot risicobronnen te garanderen. - Het principe van aandachtsgebieden is goed, omdat: <ul style="list-style-type: none"> •het veel meer inzicht geeft aan bestuurders en burgers over de te verwachten ongevalsscenario's (brand, explosie of toxisch). Het is meteen duidelijk welk type risicobron het betreft en wat de gevolgen voor de omgeving van een ongeval kunnen zijn. Dat zal beter werken dan de huidige Fn-curve. •bouwkundige maatregelen ter verbetering van de veiligheid in voorschriftengebieden rechtstreeks worden opgelegd vanuit het Bbl en dus met zekerheid worden getroffen. Dat is nu niet het geval: als de brandweer maatregelen voorstelt, kan men die niet borgen in een ruimtelijk besluit. En als het bevoegd gezag redenen heeft om geen voorschriften te willen opleggen in aandachtsgebieden, dan is dat straks mogelijk door hiervoor een goed onderbouwd besluit te nemen. •de consequenties van risicobronnen zijn in nieuwe regelgeving beter inzichtelijk dan in de huidige EV-regelgeving. Het bevoegd gezag RO moet beter en in een vroeg stadium overwegen wat men wil met de beschikbare ruimte: staat men risicobronnen toe, dan betekent dat automatisch afstand houden tot risicobronnen of de verplichting tot het treffen 	<p>ZIE BIJLAGE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De voorwaarden waaronder de vestiging van een zeer kwetsbaar gebouw wél binnen aandachtsgebieden mag, lijken niet haalbaar en realistisch geformuleerd. Hier moet I&M nog goed naar kijken in het consequentieonderzoek. - Het berekenen van een groepsrisico blijft toch nodig om de kans op 10 of meer doden te bepalen. Of om te bepalen dat de kans op een ongeval "verwaarloosbaar klein" is. Dat levert alsnog veel onnodig rekenwerk op. Hiervoor moet I&M meer handvatten geven. - Hoe gaan aandachtsgebieden werken in industriegebieden waar alle Seveso-inrichtingen worden bestemd en niet bij voorbaat bekend is waar welke risicobron zich zal vestigen? Hier moet I&M nog goed naar kijken in het consequentieonderzoek. - De formulering van de artikelen in het Bkl en de NvT is vaak lastig en moeilijk te begrijpen, zelfs voor goed ingewijden die weten wat de achtergrond was om tot een bepaald artikel over te gaan. Dit moet worden verbeterd. <p>* zie verder detailopmerkingen in de bijlage.</p>

Omschrijving van de herziening	Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk VTH (bouw, bodem, milieu)	Gevolgen voor het doel van gelijkwaardige bescherming; (milieu) kwaliteit en rechtsbescherming	Aanbevelingen
		van maatregelen. Dat zal tot gevolg hebben dat er betere en meer weloverwogen ruimtelijke ordening plaatsvindt.	

Bijlage 2 Deeladviezen

Wij werken nog aan een schematisch overzicht van de in deze bijlagen opgenomen aanbevelingen (volgt)

Thema Energiebesparing en CO2 reductie

Op dit moment liggen de uitvoeringsbesluiten behorend bij de Omgevingswet voor ter consultatie. Op basis van de ervaringen in de uitvoeringspraktijk en het moment waarop de Omgevingswet in werking treedt -op dit moment 2019-, heeft de OD NZKG deze besluiten beschouwd in het licht van de ambitie voor CO₂ reductie in 2050 zoals in de internationale afspraken is vastgelegd en de uitvoerbaarheid van de regels. Het resultaat hiervan is hieronder beschreven.

Ambitie

Het Energieakkoord Parijs behelst dat er 80 – 95 % CO₂ gereduceerd moet worden ten opzichte van 1990 in 2050. Een dergelijke ambitie, die ook door Nederland is ondertekend, vereist heldere sturing met ambitie vanuit de rijksoverheid op de realisatie van de meest kosteneffectieve stap; energiebesparing door het bedrijfsleven in de gebouwde omgeving en mobiliteit. In het PBL rapport van 2014¹ is onderschreven dat een effectief handavingsinstrumentarium nodig is, om het onderwerp energiebesparing goed op de agenda te krijgen bij het bedrijfsleven. Dit wordt door het bedrijfsleven zoals Ahold onderschreven; helder instrumentarium biedt het bedrijfsleven de gelegenheid om zelf op een natuurlijk moment invulling te geven aan hun verantwoordelijkheid.

De gewenste heldere sturing bestaat bijvoorbeeld uit een helder vastgelegd minimum in de Omgevingswet (erkende maatregelen). Ook past hierbij dat er geen extra drempels in de regelgeving worden opgeworpen om met bedrijven op een adequate manier het gesprek aan te kunnen gaan over de realisatie van energiebesparingsmaatregelen (bijvoorbeeld het aantonen dat er samenhang tussen activiteiten bij een bedrijf is of het feit dat het begrip terugverdiendtijd onvoldoende geconcretiseerd wordt).

Algemene conclusie

De voorliggende voorstellen vormen naar de mening van de OD NZKG een stap terug in plaats van een stap voorwaarts voor het onderwerp energiebesparing door bedrijven, zowel voor **de uitvoerbaarheid als het beschermingsniveau**. In het licht van het feit dat Nederland er niet in lijkt te slagen om de energiebesparingsdoelstelling voor de bedrijven zoals afgesproken in het SER-Energieakkoord te halen op basis van de huidige milieuregelgeving -EED en Wet milieubeheer-, is dit voor de OD NZKG -gezien de internationale verplichtingen die Nederland op dit gebied heeft na te komen voor het tijdvak 2020 -2050- moeilijk te begrijpen.

Om de CO₂ doelstelling voor 2050 te halen, is het gewenst dat er meters worden gemaakt door de realisatie van meest kosteneffectieve stap van de trias-energetica, energiebesparende maatregelen. Om dit met minimale lasten voor het bedrijfsleven en de overheid te realiseren en een gelijk speelveld –minimum- te creëren, is het gewenst dat de overheid helder en eenduidig uitdraagt dat de realisatie van energiebesparing **niet vrijblijvend** is. Conclusie is dat dit doel niet wordt bereikt met de voorliggende besluiten.

Onderstaand zijn diverse punten beschreven met eventuele aanbevelingen voor aanpassingen.

1. Tijdelijke gelding bepalingen energiebesparing bij bedrijven

In het Bal (art. 5.14) en het Bbl (art. 3.85b) is de verplichting opgenomen om alle energiebesparende maatregelen te treffen met een terugverdiendtijd van ten hoogste 5 jaar. Uit de toelichting blijkt dat de bedoeling is om met deze bepaling te waarborgen dat de bestaande maatregelplicht voor bedrijven blijft bestaan, zodat afspraken uit het SER akkoord worden geborgd. De bepalingen gelden tot en met 2020.

De huidige planning voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is 2019. Gezien de internationaal afgesproken doelen, zou te verwachten zijn dat de uitvoeringsbesluiten voorsorteren op een heldere visie waarin is uitgewerkt op welke wijze de doelen binnen handbereik komen voor de periode na het SER Energie-akkoord, 2020 - 2050. Het ontbreekt aan een dergelijke visie in de besluiten. Het meest sprekende voorbeeld hiervan is het feit dat de genoemde artikelen over energiebesparende maatregelen gelden tot 31

¹ Rapport Energie besparen gaat niet vanzelf: Evaluatie energiebesparingsbeleid voor de gebouwde omgeving (PBL, 2014). Deze conclusie wordt ook onderschreven door o.a. het Parlementair onderzoek naar de kosten en effecten van het Nederlandse klimaatbeleid (2012), en het rapport Energiebeleid: op weg naar samenhang (Algemene Rekenkamer, 2015).

december 2020. Zelfs de oude schoenen – minimumniveau- worden weggegooid zonder dat er een nieuw paar op de plank staat.

Als reden voor het opnemen van een termijn wordt genoemd, dat gewerkt wordt aan een eenduidige regeling voor energiebesparing. In plaats van een helder tijdspad te schetsen dat leidt tot het halen van de energiebesparingsdoelstellingen, wordt met deze regeling de indruk gewekt dat de verplichting na 2020 wordt heroverwogen. Dit is onwenselijk. Gezien de internationale afspraken over CO₂ reductie zal ook een nieuwe regeling bedrijven ertoe moeten verplichten om rendabele energiebesparende maatregelen te treffen. De nu in overeenstemming met bedrijfsleven vastgestelde erkende maatregelen blijven ook na 2020 relevant als minimumniveau. Bij een nieuwe regeling kan zo nodig overgangsrecht worden opgenomen.

Het hanteren van een eindtermijn is een voorbeeld van het scheppen van onduidelijkheid bij bedrijven die zelf invulling willen geven aan hun verantwoordelijkheid en bij toezichthouders, en heeft daardoor een negatieve invloed op de uitvoerbaarheid.

De OD NZKG stelt voor om de beperkte geldingstermijn van de artikelen waarin energiebesparende maatregelen worden voorgeschreven te schrappen.

2. Toepassingsbereik verplichting energiebesparende maatregelen

In de in het vorige punt genoemde artikelen in het Bal en het Bbl is de verplichting opgenomen om alle energiebesparende maatregelen te treffen met een terugverdientijd van ten hoogste 5 jaar. Uit de toelichting blijkt dat de bedoeling is om met deze bepaling te waarborgen dat de bestaande maatregelplicht voor bedrijven blijft bestaan. Uit de NvT blijkt dat voor gevallen die niet door de genoemde artikelen in het Bal en Bbl worden gedekt nog overgangsrecht tot en met 2020 wordt opgenomen bij de invoeringsbesluiten zodat ook voor deze gevallen de huidige regeling blijft gelden.

De gelding van de genoemde artikelen is echter beperkter dan de gelding van de verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen in de huidige regelgeving (artikel 2.15 Activiteitenbesluit):

- De verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen geldt – anders dan onder de huidige regelgeving – voor grote groepen bedrijven niet meer, onder andere:
 - o Bedrijfstakingen in het Bal waarvoor de energieparagraaf niet is aangewezen;²
 - o Bedrijven die geen energielabel hoeven te voeren;³
 - o Alle overheidsgebouwen.⁴

In de voorliggende besluiten wordt hiermee een aantal uitzonderingen toegevoegd op de plicht om energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder te treffen ten opzichte van het huidige regime. De in de voorgestelde besluiten toegevoegde uitzonderingen op de gelding van de maatregelplicht maken de regeling nodeloos ingewikkeld, wat in de weg staat aan een effectieve uitvoering door het bevoegd gezag.

Net als in de huidige regeling in het Activiteitenbesluit, is in de voorliggende besluiten geregeld dat geen maatregelen hoeven te worden getroffen als het energiegebruik – en daaraan gerelateerd de te behalen besparing – dit niet rechtvaardigt. Dit wordt bereikt op twee manieren: kleingebruikers⁵ hoeven niet aan de

² het gaat onder andere om alle bedrijfsactiviteiten in Afdeling 3.2, waaronder stookinstallaties en koelinstallaties; de chemische industrie (de aanwijzing ontbreekt voor vergunningplichtige activiteiten, maar ook bij enkele niet vergunningplichtige activiteiten), scheepswerven; alle soorten activiteiten met afvalbeheer; diverse specifieke activiteiten en alle activiteiten bij defensie.

³ Via verwijzing naar artikel 6.27 Bbl, waarin een aantal typen gebouwen die naar verwachting weinig energie gebruiken is vrijgesteld van de verplichting om een energielabel te voeren. De omschrijving van de gebouwen is echter niet eenduidig (o.m. 'een gebouw of gedeelte daarvan, dat bestemd is om te worden gebruikt voor het bedrijfsmatig bewerken of opslaan van materialen en goederen, of voor agrarische doeleinden, en dat een lage energiebehoefte heeft'.) en kan voor veel bedrijfsactiviteiten opgaan.

⁴ Verwijzing naar artikel 3.85c Bbl.

⁵ Bedrijven met een energiegebruik kleiner dan 50.000 kWh elektriciteit en 25.000 m³ aardgas per jaar.

maatregelverplichting te voldoen. Ten tweede is waar relevant bij de erkende maatregelen een ondergrens opgenomen waaronder de maatregel niet rendabel is. Dit volstaat.

Daarbij komt dat het uitzonderen van overheidsgebouwen de geloofwaardigheid en de voorbeeldfunctie van de overheid aantast. De voorwaarde dat de overheidsgebouwen moeten voldoen aan de EPBD⁶ komt inhoudelijk niet overeen met voldoen de verplichting om alle maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder te treffen. Vanuit rechtsgelijkheid is het voor het bevoegd gezag moeilijk uit te leggen dat bijvoorbeeld een kantoor van een overheid -de gemeente en de wetgever zelf- minder verplichtingen heeft dan een kantoor van een bedrijf. Tot slot staat deze aanpak voor bestaande overheidsgebouwen haaks op de ambitie om juist de nieuwe overheidsgebouwen in versneld tempo energieneutraal te laten realiseren.

Bovengenoemde aanvullende beperkingen van de maatregelplicht zijn benoemd noch gemotiveerd in de toelichting op de besluiten.

De OD NZKG stelt voor om de nieuwe uitzonderingen op de wettelijke plicht tot het nemen van energiebesparende maatregelen voor bedrijven –minimumniveau- te schrappen.

3. Beperking mogelijkheden maatwerk

De verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen geldt voor alle maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. In de praktijk blijkt dat het begrip terugverdientijd invulling behoeft. De erkende maatregelen bieden een dergelijke invulling, maar toepassen daarvan is facultatief. Als een bedrijf de terugverdientijd van een maatregel betwist leert de praktijk van de OD NZKG dat dan lastige discussies ontstaan over invulling van dit begrip met als gevolg kostbare procedures met hoge lasten voor bedrijf en overheid.

Zoals in de toelichting van het Bal is opgemerkt, biedt het vaststellen van een maatwerkvoorschrift een kader om een constructieve discussie te voeren over maatregelen die niet wordt overschaduwd door de dreiging van een sanctie⁷. De voorliggende besluiten bieden in beginsel de mogelijkheid voor bevoegd gezag om maatwerkvoorschriften te stellen waarin de voorschriften van de besluiten worden ingevuld, of waarin strengere of soepelere eisen worden gesteld. In zowel het Besluit activiteiten leefomgeving (bedrijven) als het Besluit bouwwerken leefomgeving (gebouwen) is deze mogelijkheid voor bedrijven en bedrijfsgebouwen die moeten voldoen aan de verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen **echter beperkt** tot het toestaan van de fasering van maatregelen.

Deze beperking past niet in de algemene keuze die is gemaakt in de besluiten, om maatwerk in beginsel mogelijk te maken. In de besluiten is niet gemotiveerd waarom van dit uitgangspunt voor energiebesparende maatregelen wordt afgeweken. In de praktijk blijkt juist dat er behoefte is aan de mogelijkheid om het begrip terugverdientijd te concretiseren, zonder dat direct sprake is van een dreigende sanctie.

Daarnaast is onduidelijk in hoeverre er ruimte is voor maatwerk over energiebesparing voor bedrijven waarvoor de artikelen met de maatregelplicht niet direct gelden. Artikel 5.14 verplicht tot het nemen van alle maatregelen met een terugverdientijd van ten hoogste 5 jaar. Artikel 5.14a beperkt de mogelijkheid om maatwerk te stellen over artikel 5.14 tot het toestaan van het gefaseerd treffen van maatregelen. Artikel 5.14 is niet voor alle bedrijfstakken van toepassing. De zorgplicht (artikel 2.10), die mede ziet op doelmatig gebruik van energie, geldt dan wel. In beginsel zou het mogelijk zijn om op basis hiervan maatwerkvoorschriften of maatwerkregels te maken over energiebesparing bij bedrijven waarvoor artikel 5.14 niet geldt, maar waar wel significante energiebesparing te behalen is. Wij vragen ons echter af, of de beperking van de mogelijkheid tot maatwerk in artikel 5.14a hier niet aan in de weg staat. Omdat artikel 5.14 ziet op alle maatregelen, zal iedere verplichting om een energiebesparende maatregel voor te schrijven in feite neerkomen op het alsnog (gedeeltelijk) van toepassing verklaren van dat artikel (en dus: maatwerk over artikel 5.14). Voor de regeling in het Bbl gaat de vraag overeenkomstig op.

De OD NZKG stelt voor, om passend in de algemene keuze achter de Omgevingswet een ruime bevoegdheid op te nemen voor het stellen van maatwerkvoorschriften gericht op het

⁶ Energielabel voor gebouwen.

⁷ Nota van toelichting p. 35.

aanbrengen van verbeteringen uit oogpunt van verantwoord energiegebruik (energiezuinigheid/gebruik van hernieuwbare energie). Met eventueel als - enige - beperkende voorwaarde dat de kosten van de uitvoering van de maatwerkvoorschriften in redelijke verhouding staan tot de daarvan te verwachten opbrengsten.

4. Implementatie Europese richtlijn energie-efficiëntie (EED)

Op dit moment is de auditverplichting voor ondernemingen uit de Europese richtlijn energie-efficiëntie (EED) geïmplementeerd in de regelgeving voor inrichtingen (tijdelijke regeling op grond van artikel 8.40 Wet milieubeheer). In de voorliggende teksten ontbreekt deze verplichting. Ook in het lijstje met internationaalrechtelijke verplichtingen die via de Omgevingswet worden geïmplementeerd is deze richtlijn niet genoemd.

De auditverplichting uit de EED is een instrument dat bedrijven ertoe aanzet om integraal naar energiebesparing -inclusief vervoermanagement- te kijken. Deze verplichting geldt voor de 'onderneming'. Deze verplichting op het niveau van de onderneming biedt een kans om aandachtspunten bij het opstellen van een samenhangende regeling voor energiebesparing voor bedrijven (zie hieronder het laatste punt: het Bal regelt activiteiten, geen inrichtingen, en het hiaat bij niet geregelde bedrijfstakken) te ondervangen.

De OD NZKG stelt voor om de auditverplichting van de EED alsnog te implementeren in het Bal en/of het Bbl en daarbij te bepalen dat een beschrijving van de maatregelen die worden getroffen en planning, onderdelen zijn van de energie-audit en deze ten slotte te koppelen aan een verplichting de maatregelen uit te voeren.

5. Vervoersmanagement is standaard onderdeel van de milieuregelgeving voor energiebesparing voor bedrijven.

Vervoer is goed voor 20 tot 30% van de CO₂ uitstoot van bedrijven en hier is nog veel winst te behalen. Terecht is mobiliteit dan ook een onderwerp in het huidige SER Energieakkoord. In de Europese richtlijn energie-efficiëntie –EED- en de Wet milieubeheer wordt dit onderwerp meegenomen. Bijvangst zijn dat vervoersmanagement bijdraagt aan verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van de geluidbelasting.

Ondanks dat er recent een nieuwe landelijke handreiking is opgeleverd (zie: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/vervoersmanagement>) zijn de nadelige gevolgen voor het milieu van het verkeer van personen en goederen van en naar een activiteit niet meegenomen als reden om concrete rijksregels te stellen. In artikel 2.2 van het Bal wordt limitatief opgesomd vanwege welke oogmerken algemene regels voor milieubelastende activiteiten zijn gesteld. Uit de toelichting op dit artikel blijkt dat niet voor alle nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving rijksregels zijn gesteld in het Bal waaronder verkeer van personen naar een activiteit. Dat is een kwalijke zaak omdat met vervoersmanagement veel energiewinst/reductie CO₂-emissies te behalen valt.

Weliswaar is op de belangen die buiten artikel 2.2 van het Bal vallen is wel de algemene wettelijke zorgplicht van toepassing. Bovendien kunnen voor het waarborgen van deze belangen op decentraal niveau regels worden gesteld. In verband met een gelijk speelveld voor bedrijven en een gelijk beschermingsniveau voor burgers is het echter van belang dat in het Bal rijksregels worden gesteld voor het onderwerp vervoersmanagement. Er kunnen anders tussen lokaal geformuleerde beleidsambities grote verschillen ontstaan, hetgeen bedrijven en burgers veel verwarring op zal leveren met het oog op gemeentegrensoverschrijdend transport.

De OD NZKG stelt voor om vervoersmanagement volwaardig te regelen onder het Besluit activiteiten leefomgeving. Een andere mogelijkheid om dit onderwerp alsnog te regelen is via de implementatie van de Europese Energy Efficiency Directive (EED), zie onder punt 5.

6. Erkende maatregelen energiebesparing

De eis om maatregelen te treffen met een terugverdientijd van 5 jaar blijkt in de praktijk te veel interpretatieruimte te kennen om deze effectief te kunnen toepassen. Nadere concretisering is wenselijk.

De erkende maatregelen bieden een concretisering, maar zoals hierboven al opgemerkt: toepassen daarvan is niet verplicht. Als een bedrijf ervoor kiest om de erkende maatregelen niet te treffen, en de terugverdientijd van een maatregel betwist leert de praktijk van de OD NZKG dat dan lastige discussies ontstaan over invulling van dit begrip met als gevolg kostbare procedures met hoge lasten voor bedrijf en overheid.

Het verplicht stellen van de erkende maatregelen schept helderheid over het te halen minimumniveau, en draagt zodoende bij aan de toestandbrenging van energiebesparing door bedrijven met minimale lastendruk voor bevoegd gezag en bedrijfsleven en een gelijk speelveld. De erkende maatregelen zijn in de voorgestelde teksten niet verplicht gesteld.

De OD NZKG stelt voor om de erkende maatregelen verplicht te stellen.

7. Vastleggen van de methode van berekening van de terugverdientijd van energiebesparingsmaatregelen

Zoals hierboven al is opgemerkt, is nadere concretisering van het begrip terugverdientijd wenselijk.

In de voorliggende teksten is de methode van berekening van de terugverdientijd niet vastgelegd en ook geen handreiking over dit onderwerp aangekondigd. Voorkomen moet worden dat door het meenemen van teveel variabelen in de berekening, alsnog discussie en ruis ontstaat over een veelheid aan aannames. Dit leidt tot hoge lasten voor bedrijfsleven en overheid bij de uitvoering van de regelgeving, en staat eraan in de weg dat het beoogde resultaat, energiebesparing, wordt gerealiseerd.

De OD NZKG stelt voor de methode van berekening van de terugverdientijd alsnog te concretiseren in de besluiten en daarbij uit te gaan van een eenvoudige methode van berekening. De bestaande berekeningsmethode voor kosteneffectiviteit van maatregelen ter beperking van emissies naar de lucht zoals opgenomen in de 4^e tranche Activiteitenbesluit/NER zou overgenomen kunnen worden/als voorbeeld kunnen dienen.

8. Bepalen gelijkwaardige energiebesparende maatregelen

De besluiten laten ruimte voor het kiezen van gelijkwaardige alternatieven. Door het toestaan van gelijkwaardige maatregelen krijgt innovatie de ruimte en dat is wenselijk. Voor de uitvoerbaarheid is het daarbij wel noodzakelijk dat duidelijk is hoe de gelijkwaardigheid van een alternatieve maatregel wordt beoordeeld. Een invulling van gelijkwaardigheid is dat het een maatregel betreft die betrekking heeft op het besparen van energie (stap 1 van de Trias Energetica), hetzelfde type maatregel betreft –voorbeeld een maatregelen op het vlak van isolatie van een leiding van een ketel mag vervangen worden voor een andere type maatregel waarmee warmteverlies wordt voorkomen- en die tenminste evenveel energiebesparing oplevert als de referentie. **Daartoe stelt de OD NZKG voor om bij de maatregelverplichting telkens het doel van de verplichting (energiebesparing) op te nemen.**

9. Onderzoeksplicht grootgebruikers

In de voorliggende teksten ontbreekt de nu bestaande onderzoeksplicht voor grotere energiegebruikers waar is vastgesteld dat besparingspotentieel aanwezig is. Juist ook voor complexe inrichtingen met een hoog energiegebruik, is het noodzakelijk om de mogelijkheden voor een onderzoek te behouden om inzicht te krijgen in de energiebesparingsmogelijkheden. De huidige onderzoeksplicht richt zich op bedrijven met een substantieel energiegebruik van > 200.000 kWh of > 75.000 kWh en alleen dan als er sprake is van een besparingspotentieel. Implementatie van de auditplicht uit de Europese richtlijn Energie Efficiëntie (EED) ondervangt het wegvallen van deze onderzoeksplicht voor de meeste bedrijven (98%). Het is daarnaast wenselijk om voor niet-auditplichtige grootverbruikers een onderzoeksplicht op te nemen als vangnet, gezien noodzaak om een onderzoek te kunnen verplichten.

10. Zorg dragen voor goede inregeling van maatregelen

De verplichting om zorg te dragen voor een goede staat van onderhoud komt niet expliciet terug in het Bal. De redenering is dat de verplichting om een maatregel te treffen impliceert dat deze goed moet worden onderhouden en toegepast, anders wordt de beoogde energiebesparing niet gerealiseerd.

Inregeling van een installatie of maatregel is echter vaak meer dan alleen het goed onderhouden, maar is een te onderscheiden activiteit die vereist dat de juiste informatie wordt vergaard –monitoring- en door een deskundige beoordeeld. In de praktijk wordt juist inregeling heel vaak niet goed uitgevoerd, terwijl hiermee tegen beperkte kosten veel besparing behaald kan worden. Het is daarom wenselijk om dit wel te benoemen in de regels. De redenering dat dit aspect besloten ligt in het treffen van de maatregel zal in de praktijk bij toezicht tot veel discussie leiden en ruis in de communicatie tussen bevoegd gezag en bedrijf.

Het bovenstaande geldt voor energiebesparende maatregelen, maar gaat ook op voor emissiebeperkende filters en dergelijke. **De OD NZKG stelt voor om in de specifieke zorgplicht ook de zorg voor inregeling en onderhoud van maatregelen expliciet op te nemen.** Dit voorkomt discussie, en draagt zodoende bij aan de naleefbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving. Als alternatief kan worden overwogen om in de toelichting bij de specifieke zorgplicht uitdrukkelijk te vermelden dat deze ook verplicht tot de zorg voor een goed onderhoud, waartoe ook voldoende monitoring en inregeling behoren.

11. Informatie over energiebesparing en vervoersmanagement bij een aanvraag voor een vergunning en een melding van een activiteit

Juist voor het nemen van energiebesparende maatregelen is het essentieel om vooraf de maatregelen te kennen en te kunnen toetsen, zodat de meest kosteneffectieve maatregelen genomen kunnen worden op een natuurlijk moment van (ver)bouw. Dit geldt ook voor de bedrijfstakken die geen EPC berekeningen hoeven in te dienen bij een Omgevingsvergunning voor de Bouw.

Energiebesparing maakt geen deel uit van de gegevens die bij de melding worden overlegd. Er is ook geen mogelijkheid om deze informatie als bevoegd gezag te vragen via lokaal maatwerk (zie art. 2.12a).

De OD NZKG stelt voor het onderwerp energie alsnog op te nemen bij de gegevens die bij een melding moeten worden aangeleverd door die bedrijven, zoals procesindustrie, die geen EPC-rapport hoeven te overleggen, zodat ook bij deze bedrijven het meest natuurlijke moment voor het treffen van maatregelen wordt benut.

In de voorliggende teksten lijkt nog niet te zijn geregeld welke gegevens moeten worden ingediend bij de aanvraag om een omgevingsvergunning.

De OD NZKG stelt voor om bij de invulling van de gegevens die bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning moeten worden ingediend, aandacht te besteden aan het onderwerp energie zodat bij vergunningverlening de informatie beschikbaar is om dit onderwerp te kunnen meenemen.

Het onderwerp vervoersmanagement is helemaal niet geregeld in de besluiten (zie onder punt 5).

12. Aandachtspunten bij het uitwerken van een nieuw samenhangend stelsel van regels voor energiebesparing

In de toelichting op de besluiten wordt aangekondigd dat een nieuw samenhangend stelsel van regels over energiebesparing wordt uitgewerkt. Naast de punten die hiervoor zijn genoemd, zijn de volgende aandachtspunten van belang:

a. Het Besluit activiteiten leefomgeving regelt activiteiten, niet inrichtingen. Energiebesparing komt het beste tot zijn recht als het energiegebruik van een bedrijf integraal wordt bekeken, en niet slechts voor afzonderlijke activiteiten. Ten minste zouden eisen moeten worden gesteld aan verwarmen, koelen, verlichten, ventilatie, verpompen en isoleren. Deze eisen worden nu – in afstemming met het bouwkader – gesteld vanuit de inrichtingsregelgeving (Activiteitenbesluit) of in de vergunning. Door het verlaten van het begrip inrichting zal discussie ontstaan in hoeverre de maatregelverplichting geldt voor de genoemde activiteiten.

b. niet geregelde bedrijfstakken

Veel bedrijfstakken worden niet in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) geregeld. Saillant voorbeeld zijn supermarkten, die over het algemeen grootverbruiker van energie zijn en waar zeer veel energie wordt bespaard met het afdekken van verticale koelmeubelen nadat de branche is aangesproken op de verplichting deze maatregel te treffen op grond van de milieuregelgeving.

Voor niet in het Bal geregelde bedrijfstakken geldt voor bestaande gebouwen een verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). De bedrijfsactiviteiten (koelen van producten bij een supermarkt) worden echter niet door deze verplichting bestreken. Voor energiebesparende maatregelen bij de bedrijfsactiviteiten wordt een overgangsregeling aangekondigd, die geldt tot en met 2020. Voor de periode daarna ligt de verantwoordelijkheid dit te regelen bij gemeenten.

c. Green deals, energieprestatiekeurmerken (epk's) en convenanten (MJA) geven bedrijven gelegenheid om invulling te geven aan hun eigen verantwoordelijkheid. Het is wenselijk om deze instrumenten te stimuleren. Hiervoor is noodzakelijk dat de rol van de instrumenten binnen de wetgeving duidelijk is geborgd. Ruimte zou kunnen worden geboden om het voldoen aan het wettelijk kader aan te tonen door deelname aan een convenant of keurmerk zodat de overheid terug kan treden. Voorwaarden hierbij zijn dat dergelijke instrumenten ten minste het wettelijk minimum op transparante wijze moeten borgen.

Memo

Aan	Wim Mulder (OD NZKG) en Ymke Hofhuis (RvE Ruimte & Duurzaamheid)
Kopie aan	Harry Drupsteen en Koos Kruijs (OD NZKG)
Datum	13 september 2016
Van	Yvette Moulijn-Oonk (OD NZKG) i.s.m. Leonie Schouten en Fleur de Groot (beiden R&D)
Telefoon	06-8362 7715
E-mail	yvette.moulijn@odnzk.nl
Onderwerp:	Reactie op Consultatie <i>Besluit kwaliteit leefomgeving</i> – aspect externe veiligheid

A. Commentaar op hoofdlijnen

Nieuw: zeer kwetsbare gebouwen

Er wordt een nieuwe groep te beschermen objecten geïntroduceerd: zeer kwetsbare gebouwen. In deze gebouwen bevinden zich personen met een slechte zelfredzaamheid, zoals scholen, kinderdagverblijven en ziekenhuizen. Deze gebouwen vallen in de huidige regelgeving binnen de categorie: kwetsbare objecten. Het lijkt een verstandige keus van I&M om deze nieuwe groep te definiëren, omdat het zo mogelijk wordt om het beschermingsniveau voor deze groep te verhogen en een grotere afstand tot risicobronnen te garanderen. Wel is het de vraag of hierdoor veel ruimtelijke plannen met nieuwe beperkingen te maken krijgen.

Voorstel: In het consequentie-onderzoek moet worden onderzocht hoe groot de gevolgen/beperkingen zijn voor de vestiging van nieuwe zeer kwetsbare gebouwen. Welke gebieden gaan "op slot"?

Plaatsgebonden risico blijft bestaan

Plaatsgebonden risico (PR) blijft bestaan, met dezelfde grenswaarde en richtwaarde.

Bkl Art 5.8 Lid 1 regelt dat in een omgevingsplan voor kwetsbare gebouwen of locaties gedurende maximaal 3 jaar een PR in acht kan worden genomen van ten hoogste $1 \cdot 10^{-5}$ per jaar, als na die periode wordt voldaan aan de grenswaarde van $1 \cdot 10^{-6}$ per jaar. Dit is in lijn met het huidige Bevi art. 8 lid 3.

Er zijn echter twee belangrijke verschillen:

1. In het huidige Bevi vallen *zeer kwetsbare gebouwen* (zoals kinderdagverblijven en scholen) binnen de definitie voor kwetsbare objecten en geldt de 3-jaars termijn dus ook voor deze gebouwen. In het Bkl geldt de uitzondering **niet** voor zeer kwetsbare gebouwen. Dit sluit aan bij de keuze van I&M om deze specifieke gebouwen – waarin zich personen bevinden met een slechte zelfredzaamheid – een hoger beschermingsniveau te geven.
2. In het huidige Bevi is in art 8 lid 3 als voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk besluit zodanige voorschriften zijn opgenomen dat na die 3 jaar het PR voldoet aan de grenswaarde van $1 \cdot 10^{-6}$ per jaar. In het Bkl is deze eis weggefallen. Dat is onverstandig, omdat het bevoegd gezag bij het vaststellen van het omgevingsplan al wel bedacht moet hebben hoe deze tijdelijke overschrijding van de grenswaarde na 3 jaar op te lossen. Als deze oplossing niet is uitgewerkt, wordt het na 3 jaar een groot probleem voor ofwel de risicobron ofwel het te beschermen gebouw!

Voorstel: Deze voorwaarde m.b.t. het opnemen van voorschriften in het omgevingsplan om na 3 jaar aan de grenswaarde voor het PR te voldoen moet worden toegevoegd aan art 5.8 lid 1 van het Bkl.

Instrument groepsrisico verandert

I&M heeft geconstateerd dat het huidige instrument Groepsrisico (GR) niet voldoende leidt tot verbetering van de veiligheid. Die analyse wordt in de praktijk wel gedeeld. Er is nu altijd een berekening van het GR verplicht, ook als van tevoren duidelijk is dat het GR niet of nauwelijks toeneemt. En de uitkomst van de GR-berekeningen (een Fn-curve) is lastig leesbaar voor het bestuur, waardoor de consequenties van een besluit niet goed inzichtelijk zijn.

In het Bkl wordt het invloedsgebied van het groepsrisico vervangen door aandachtsgebieden en voorschriftengebieden, waarbinnen beperkingen gelden voor de vestiging van gebouwen en locaties.

Het principe van aandachtsgebieden is goed, omdat:

- het veel meer inzicht geeft aan bestuurders en burgers over de te verwachten ongevalsscenario's (brand, explosie of toxisch). Het is meteen duidelijk welk type risicobron het betreft en wat de gevolgen voor de omgeving van een ongeval kunnen zijn. Dat zal beter werken dan de huidige Fn-curve.
- bouwkundige maatregelen ter verbetering van de veiligheid in voorschriftengebieden rechtstreeks worden opgelegd vanuit het Bbl en dus met zekerheid worden getroffen. Dat is nu niet het geval: als de brandweer maatregelen voorstelt, kan men die niet borgen in een ruimtelijk besluit. En als het bevoegd gezag redenen heeft om geen voorschriften te willen opleggen in aandachtsgebieden, dan is dat mogelijk door hiervoor een goed onderbouwd besluit te nemen.
- de consequenties van risicobronnen in nieuwe regelgeving beter geregeld zijn dan in de huidige EV-regelgeving. Het bevoegd gezag RO moet beter en in een vroeg stadium overwegen wat men wil met de beschikbare ruimte: staat men risicobronnen toe, dan betekent dat automatisch afstand houden tot risicobronnen of de verplichting tot het treffen van maatregelen. Dat zal tot gevolg hebben dat er betere en meer weloverwogen ruimtelijke ordening plaatsvindt.

Vragen/aandachtspunten

1. In aandachtsgebieden mogen geen nieuwe *zeer kwetsbare gebouwen* worden gevestigd, tenzij de kans op een ongeval (maatregelen bij de risicobron) of de kans op overlijden van een persoon (maatregelen aan de kans van de risico-ontvangers) verwaarloosbaar is. Dit is vastgelegd in art 5.14 van het Bkl. Het is op zich een goed uitgangspunt maar de voorwaarden waaronder de vestiging van een zeer kwetsbaar gebouw wél mag, lijken niet haalbaar en realistisch geformuleerd.

Voorstel: Hier moet I&M nog goed naar kijken in het consequentie-onderzoek.

2. Zoals artikel 5.15 in het Bkl is geformuleerd, blijft het berekenen van een groepsrisico toch nodig om de kans op 10 of meer doden te bepalen. Of om te bepalen dat de kans op een ongeval "verwaarloosbaar klein" is. Dat levert alsnog veel onnodig rekenwerk op.

Voorstel: Hiervoor moet I&M meer handvatten geven in de Nota van Toelichting, oa door voorbeeldsituaties door te rekenen.

3. Hoe gaan aandachtsgebieden werken in industriegebieden waar alle Seveso-inrichtingen worden bestemd en niet bij voorbaat bekend is waar welke risicobron zich zal vestigen? Het is maar de vraag of het dan redelijk is om alle gebouwen in deze gebieden bouwkundige maatregelen op te leggen omdat ze mogelijk in aandachtsgebieden (komen te) liggen.

Voorstel: Hiervoor is meer aandacht nodig in het consequentie-onderzoek van I&M dat de ingenieursbureaus momenteel uitvoeren.

4. De formulering van de artikelen in het Bkl en de NvT is vaak lastig en moeilijk te begrijpen, zelfs voor goed ingewijden die weten wat de achtergrond was om tot een bepaald artikel over te gaan.

Voorstel: de formulering in het Bkl en de NvT moet worden vereenvoudigd of beter toegelicht, zie ook bijgevoegde tabel met commentaar per artikel.

B. Commentaar per artikel uit het Bkl H5 en de NvT – aspect externe veiligheid

Artikel BKL	Opmerking
Algemeen Bij H5	De vraag is hoe flexibel omgevingsplannen worden met alle nieuwe aanduidingen. De regelgeving wordt er niet eenvoudiger op, de vraag is in hoeverre burgers dit nog begrijpen.
Art 5.2 onder c	Waarom is geneeskundige hulpverlening opgenomen? Gaat dit niet te ver? Hoe toen je aan dat hier rekening mee wordt gehouden? Gaat het dan toch niet over advies vragen aan de veiligheidsregio? <u>Voorstel:</u> In NvT toelichten waarom geneeskundige hulpverlening hier is opgenomen en toelichten hoe het bevoegd gezag invulling kan geven aan dit artikel.
§5.1.2.2 Windturbines	Waarom worden windturbines meegenomen in het hoofdstuk over gevaarlijke stoffen? <u>Voorstel:</u> windturbines opnemen in een apart artikel in plaats van verspreid over de artikelen mbt externe veiligheid.
§5.1.2.2 titel	In Bkl staat als titel "Opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen en windturbines". In de Nota van toelichting is "windturbines" niet opgenomen in de titel. <u>Voorstel:</u> In NvT "windturbines" in titel paragraaf toevoegen.
§5.1.2.2 1 ^e alinea NvT, p53	In 1 ^e alinea NvT, regel 7 t/m 9 staat "Voor bepaalde activiteiten geldt een benadering waarbij door het in acht nemen van een bepaalde afstand de kans op dodelijke slachtoffers in een gebouw verwaarloosbaar wordt." Deze zin is vaag, oa door tweemaal gebruik van "bepaalde". Wat wil men hier voor punt maken? <u>Voorstel:</u> verduidelijken in NvT waar "bepaalde" op slaat, eventueel met een voorbeeld.
§5.1.2.2 1 ^e alinea NvT, p53	In laatste zin op p 53 van de NvT staat tussen haakjes de term (groepsrisico). Deze term wordt echter niet gebruikt in het Bkl art 5.15. Graag consequent zijn! <u>Voorstel:</u> OF het overal weer groepsrisico noemen OF het begrip "groepsrisico" overal weglaten (heeft de voorkeur, omdat het niet meer specifiek over het oude groepsrisico gaat).
Art 5.3 Titel	In de titel staat allen het begrip "kwetsbare gebouwen en locaties", maar dit artikel gaat ook over beperkt kwetsbare gebouwen en locaties EN over zeer kwetsbare gebouwen. <u>Voorstel:</u> Titel art 5.3 aanpassen in "(beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties en zeer kwetsbare gebouwen".
Art 5.3, 1 ^e lid NvT p54	"Ook toegelaten en nog niet gerealiseerde beperkt kwetsbare, kwetsbare gebouwen en locaties en zeer kwetsbare gebouwen vallen onder het toepassingsgebied, zoals dit ook het geval was op grond van de voorheen geldende regelgeving." Dit leidt tot planschade. Want als er gebouwen en locaties al wel bestemd zijn, maar nog niet gebouwd, dan moeten ze straks aan strengere eisen gaan voldoen dan binnen de huidige regelgeving (zoals het treffen van bouwkundige maatregelen). Dit lijkt ook tegenstrijdig met art 5.14 a, waarin een uitzondering wordt gemaakt voor gebouwen die al toegestaan zijn op tijdstip van aanwijzen van het aandachtsgebied. <u>Voorstel:</u> In NvT beter aangeven op grond van welke voorheen geldende regelgeving (welk besluit en welk artikel?) geprojecteerde gebouwen onder het toepassingsgebied vallen. Overwegen of dit toch niet niet tot planschade leidt.
Art 5.3, 2 ^e lid	In NvT staat dat gemeente – naast de opsomming van objecten en gebouwen in Bijlage VI – ervoor kan kiezen om andere categorieën van gebouwen en locaties een vergelijkbare bescherming te bieden, of zelfs een grotere bescherming kan bieden door sommige kwetsbare gebouwen als zeer kwetsbaar te behandelen.

	<p>Deze formulering in de NvT biedt onvoldoende houvast. Deze mogelijkheid moet in het Bkl zelf worden verankerd, bijvoorbeeld door te stellen dat "onder meer" of "in elk geval" de lijst uit de bijlage geldt. Vergelijk met art 5.56 waar voor Geur WEL deze mogelijkheid is verankerd in het Bkl.</p> <p>Voorstel: In Bkl de mogelijkheid opnemen om andere categorieën van gebouwen en locaties een vergelijkbare bescherming te bieden, of zelfs een grotere bescherming te bieden, cf. art 5.56 voor Geur.</p>
Bij Art 5.4, derde lid NvT p56	<p>De eerste zin loopt niet goed.</p> <p>Voorstel: De zin beginnen met "Voor de".</p>
Art 5.5 4 ^e lid	<p>In dit artikel staat "toelaten van een risicoverhogend <i>bouwwerk</i>", terwijl in de NvT op p56 wordt gesproken over "invloed van risicoverhogende <i>gebouwen of activiteiten</i>". Wordt hier niet specifiek een windturbine bedoeld? Zo ja, noem dat dan specifiek.</p> <p>Bovendien is nergens in de begrippen opgenomen wat een "risicoverhogend bouwwerk is", dus de gebruikers kunnen hier niet mee uit de voeten.</p> <p><u>Voorstel</u>: In zowel Bkl als in de NvT overal dezelfde terminologie gebruiken voor windturbines, en bij voorkeur de term "risicoverhogend bouwwerk" verwijderen omdat het overal specifiek over windturbines gaat.</p>
Bij Art 5.5 4 ^e lid NvT p56	<p>In regel 3 en 4 staat nu "Een plaatsgebonden risico van dient hierbij ook in acht te worden genomen." Het is voor de lezer niet duidelijk of dat plaatsgebonden risico nou geldt voor het risicoverhogende bouwwerk of voor de buisleiding.</p> <p><u>Voorstel</u>: in de betreffende zin "voor de buisleiding" toevoegen.</p>
Art 5.6 Lid 1 a2	<p>"de afstand met oog op ..., voor zover inachtneming van die afstand tot de begrenzing van locatie waar de activiteit wordt verricht niet mogelijk is". Wat wordt hier bedoeld? In de NvT staat geen uitleg, tenzij de uitleg bij lid 1 a1 wordt bedoeld. Maar dan moet de verwijzing worden aangepast.</p> <p><u>Voorstel</u>: de betreffende zin in Bkl en NvT verduidelijken.</p>
Art 5.6 Lid 1d	<p>Voor basisnet wordt verwezen naar afstanden die niet zijn opgenomen in de bijlagen.</p> <p><u>Voorstel</u>: de afstanden voor basisnet ook opnemen in de bijlagen</p>
Art 5.6 Lid 2	<p>Hierin staat verwoord dat aan de norm voor het PR wordt voldaan als er geen risicoverhogend bouwwerk wordt toegelaten op een afstand van minimaal 250 meter van de buisleiding. In de NvT wordt aangegeven dat de afstand van 250 meter komt uit het Handboek Risicozonering Windturbines. Dat betekent dat dit geen generieke afstand is, maar dat deze specifiek geldt voor windturbines.</p> <p><u>Voorstel</u>: In het Bkl art 5.6 specifiek laten gaan over "windturbines" en niet over "risicoverhogende bouwwerken". Ook aanpassen in art 5.5, vierde lid.</p>
Art 5.7 Algemeen	<p>In lid 1 worden de ref.punten voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen gedefinieerd, en vervolgens wordt in lid 2 voor zeer kwetsbare gebouwen een afwijkend ref.punt gegeven. Dan geldt lid 1 toch helemaal niet voor zeer kwetsbare gebouwen?</p> <p><u>Voorstel</u>: De leesbaarheid verbeteren door voor elk type gebouw of locatie in een apart lid het referentiepunt te definiëren, ipv het werken met afwijkingen tov eerdere leden.</p>
Art 5.7 Lid 1	<p><u>Voorstel</u>: aan deze zin toevoegen "in het omgevingsplan".</p>
Art 5.7 Lid 2	<p>Deze formulering is lastig als een zeer kwetsbaar gebouw (bouwvlak) op een groot terrein staat. Dan kan een persoon altijd zich buiten bevinden op het terrein. Of moet dan in het omgevingsplan aangegeven worden waar zeer kwetsbare personen zich buiten het gebouw mogen bevinden? Bijvoorbeeld als het omliggende terrein heel groot is (bestemmingsvlak)</p>

	<p>en deel van dit terrein buiten aandachtsgebied van de risicobron ligt. Bijvoorbeeld een BSO op een sportpark nabij een buisleiding dat een groot terrein betreft.</p> <p><u>Voorstel:</u> goed kijken naar de formulering en bepalen of deze niet te streng is en onbedoeld grote stukken terrein "op slot zet".</p>
Bij Art 5.8 NvT p58	<p>In de NvT wordt bij art 5.8 meermalen gerept over kwetsbare "bouwwerken" ipv "gebouwen". Dat is niet correct, want in het Bkl staat in dit art "gebouwen". Tevens staat in de NvT dat de tijdelijke afwijking ook geldt voor <i>zeer</i> kwetsbare bouwwerken, maar dat is niet juist. Het geldt alleen voor kwetsbare gebouwen en locaties.</p> <p><u>Voorstel:</u> In NvT bij art 5.8 "bouwwerken" vervangen door "gebouwen".</p> <p><u>Voorstel:</u> In NvT bij art 5.8 de term "zeer kwetsbare bouwwerken" verwijderen, omdat het art alleen gaat over kwetsbare gebouwen en locaties.</p>
Art 5.8 Lid 1	<p>Lid 1 regelt dat in een omgevingsplan voor kwetsbare gebouwen of locaties gedurende maximaal 3 jaar een PR in acht kan worden genomen van ten hoogste $1 \cdot 10^{-5}$ per jaar, als na die periode wordt voldaan aan de grenswaarde van $1 \cdot 10^{-6}$ per jaar.</p> <p>Dit is in lijn met het huidige Bevi, maar daar is in art 8 lid 3 wel als voorwaarde toegevoegd dat in het ruimtelijk besluit zodanige voorschriften zijn opgenomen dat na die 3 jaar het PR voldoet aan de grenswaarde van $1 \cdot 10^{-6}$ per jaar. In het Bkl is deze voorwaarde niet opgenomen. Dat is onverstandig, omdat het bevoegd gezag bij het vaststellen van het omgevingsplan al wel bedacht moet hebben hoe deze tijdelijke overschrijding van de grenswaarde na 3 jaar op te lossen. Als deze oplossing niet is uitgewerkt, wordt het na 3 jaar een groot probleem voor ofwel de risicobron ofwel het te beschermen gebouw!</p> <p><u>Voorstel:</u> De voorwaarde m.b.t. het opnemen van voorschriften in het omgevingsplan om na 3 jaar aan de grenswaarde voor het PR te voldoen moet worden toegevoegd aan art 5.8 lid 1 van het Bkl.</p>
Art 5.8 Lid 2	<p>Lid 2 rept over een afwijking tov lid 1 als het gaat om buisleidingen, maar de afwijking wordt niet duidelijk. Het gaat nog steeds om een periode van 3 jaar, en een lagere tijdelijke norm van een op honderdduizend per jaar. Dus wat is nou anders voor de buisleidingen?</p> <p>In de NvT staat dat men aansluit bij het Bevb. Maar dat is raar, want in het Bevb staat dat bestaande buisleidingen na publicatie van dat besluit 3 jaar de tijd krijgen om aan de PR 10^{-6} te voldoen. Het is inmiddels 6 jaar na publicatie Bevb, dus alle bestaande leidingen zouden nu moeten voldoen. En nieuwe buisleidingen moeten volgens het Bevb per direct voldoen aan de PR 10^{-6}.</p> <p><u>Voorstel:</u> in de NvT verhelderen voor welke buisleidingen een uitzondering wordt gemaakt in lid 2 en aangeven op welk punt dit conform het Bevb is (noem het betreffende artikel).</p>
Art 5.11 Algemeen	<p>Dit artikel is zeer technisch en moeilijk leesbaar voor uitvoerders. Het lijkt meer op een definitielijst en een verklaring hoe men is gekomen tot de afstanden. Is dit artikel wel noodzakelijk?</p> <p><u>Voorstel:</u> overwegen of art 5.1 – vanwege de technische aard - wel past in het Bkl zelf of dat het mogelijk beter past in de NvT als toelichting op de afstanden.</p>
Art 5.11 Lid 1 en 2	<p>In het 1^e lid is het brandaandachtsgebied opgenomen. Dit gebied wordt begrensd door de afstand waar de warmtestraling maximaal 10 kW/m^2 is.</p> <p>In het 2^e lid wordt voor buisleidingen een uitzondering gemaakt en wordt de begrenzing gelegd bij een warmtestraling van maximaal 35 kW/m^2. Dat betekent dat het aandachtsgebied voor buisleidingen veel kleiner is dan voor andere risicobronnen, terwijl het ongevalsscenario en dus de risico's en gevolgen voor de omgeving hetzelfde zijn. Er wordt in de NvT geen verklaring gegeven voor deze keuze. Vanuit veiligheidsoogpunt is dit niet</p>

	<p>verklaarbaar: waarom krijgt de omgeving rondom buisleidingen een minder goede bescherming van de overheid dan rond andere risicobronnen met hetzelfde scenario?</p> <p><u>Voorstel:</u> voor alle risicobronnen de grens van het brandaandachtsgebied leggen bij een warmtestraling van maximaal 10 kW/m². Eventueel kan in het consequentie-onderzoek worden bepaald hoe groot de (ruimtelijke) gevolgen zijn als deze grens ook voor buisleidingen wordt gehanteerd.</p> <p>Mocht voor buisleidingen toch de uitzondering blijven bestaan, dan moet in de NvT worden beschreven waarom die keuze is gemaakt en waarom het lagere beschermingsniveau acceptabel is.</p>
Art 5.11 Lid 3	<p>In de NvT staat op p60 in de laatste alinea dat "de grenzen van de aandachtsgebieden zodanig zijn gekozen dat buiten de aangegeven of berekende afstand bij een warmtestraling van 10 kW/m² of 35 kW/m² of een overdruk van 10 kPa de kans op dodelijke slachtoffers in een gebouw te verwaarlozen is."</p> <p>Deze tekst roept een paar vragen op:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Waarom wordt hier verwezen naar een warmtestraling van 10 kW/m²? De grens van het gebied wordt immers in lid 3a vastgelegd op 35 kW/m² en niet op 10? 2. Waarom wordt voor een explosieaandachtsgebied de grens gelegd op een warmtestraling van 35 kW/m², terwijl die voor brand ligt bij 10 kW/m²? Het lijkt alsof er zo een andere (minder goede) mate van bescherming wordt geboden in geval van explosies. Dit wordt niet toegelicht in de NvT. <p><u>Voorstel:</u> overal dezelfde mate van bescherming bieden en dus overal dezelfde grens van 10 kW/m² kiezen als maximale warmtebelasting.</p>
Art 5.12 Algemeen	<p>Hoe leesbaar is een plan als alles op de kaart geprojecteerd wordt?</p> <p><u>Voorstel:</u> overwegen of de plankaart nog leesbaar is als alle aandachtsgebieden er op geprojecteerd moeten worden.</p>
Bij Art 5.12 NvT p61	<p>In de eerste alinea staat in regel 2:</p> <p>"Als het gaat om een activiteit met ..., geldt daarbij de begrenzing door de in deze bijlagen opgenomen afstand (onder a), aangezien voor enkele activiteiten die zijn opgenomen in deze bijlage een afstand is opgenomen die overeenkomt met het voor die activiteit bepalende criterium."</p> <p>Deze zin is niet te volgen. Wat wordt hier bedoeld?</p> <p><u>Voorstel:</u> Beter toelichten in de NvT wat het punt is dat men hier wil maken.</p>
Art 5.12 Lid 1c	<p>Voor het Basisnet worden de huidige plasbrandaandachtsgebieden ongewijzigd omgezet in brandaandachtsgebieden. Het argument hiervoor wordt in de NvT gevonden op p62: de omzetting moet beleidsneutraal zijn!</p> <p>Dit is vanuit veiligheidsoogpunt niet goed verdedigbaar: als er op technisch-inhoudelijke gronden is gekozen voor begrenzing van de brandaandachtsgebieden bij een warmtebelasting van 10 kW/m², dan zou die grens ook gehanteerd moeten worden bij het Basisnet. Alleen op die wijze bieden we als bevoegd gezag de omgeving overal dezelfde bescherming en dat belang zou zwaarder moeten wegen dan het puur beleidsneutraal willen omzetten van regelgeving!</p> <p><u>Voorstel:</u> ook voor Basisnet de warmtebelasting van 10 kW/m² hanteren. Eventueel in consequentie-onderzoek bepalen wat het verschil mbt de ruimtelijke gevolgen is in vergelijking met de huidige PAG-zones.</p>
Art 5.12 NvT p62	<p>In de NvT p62 staat in de laatste alinea mbt art 5.12: "Van het basisnet hebben niet alle trajecten aandachtsgebieden".</p> <p>Voor welke trajecten gaan aandachtsgebieden gelden? In Bijlage VII C van het Bkl staat</p>

	<p>alleen maar “het basisnet” en is geen tabel met trajecten en afstanden opgenomen. Dat suggereert dat voor heel basisnet aandachtsgebieden gelden.</p> <p><u>Voorstel:</u> Voor Basisnet verduidelijken waar wel en waar niet aandachtsgebieden gaan gelden en wat de afstanden zijn die daar bij gaan horen.</p>
Art 5.12 NvT p62	<p>In de NvT p62 staat in de 2^e alinea een lijst van 5 activiteiten waarvoor geen aandachtsgebieden gelden. Dit is niet op te maken uit art 5.12 zelf.</p> <p><u>Voorstel:</u> in art 5.12 opnemen voor welke activiteiten geen aandachtsgebieden gelden.</p>
Art 5.13	<p>Artikel 5.13 is onduidelijk en lijkt uit de lucht te komen vallen. Geldt blijkbaar alleen voor beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen (staat niet in het artikel zelf, maar wel in de NvT). Hiervoor heb je de NvT nodig en daarin wordt weer verwezen naar het BBL. Waarom wordt in het artikel geen link gelegd met het BBL?</p> <p><u>Voorstel:</u> Art 5.13 zodanig verduidelijken dat het ook zonder NvT te begrijpen is. In het artikel een link leggen met het BBL</p>
Art 5.13 NvT p62	<p>In de NvT op art 5.13 1^e lid staat: “Binnen de voorschriftengebieden gelden aanvullende bouwvoorschriften voor beperkt kwetsbare- en kwetsbare gebouwen”. Deze tekst suggereert dat de voorschriften niet gelden voor zeer kwetsbare objecten. Waarschijnlijk is de redenering dat zeer kwetsbare objecten in principe niet binnen aandachtsgebieden gevestigd mogen worden (art 5.14). Maar dat is onder voorwaarden wél mogelijk (art 5.14).</p> <p><u>Voorstel:</u> in de NvT de bewuste zin wijzigen in: “Binnen de voorschriftengebieden gelden aanvullende bouwvoorschriften voor gebouwen”. Dat sluit ook aan bij de formulering in §4.2.12 van het Bal, waar men in art 4.92 spreekt over “een voor het verblijven van personen bestemd bouwwerk”.</p>
Art 5.14 NvT p63	<p>In de NvT staat dat een tuin of speelplaats van een zeer kwetsbaar gebouw wél in het aandachtsgebied mag zijn gelegen, maar dat de gevel daarbuiten moet blijven. Dit in tegenstelling tot de regeling m.b.t. de referentiepunten voor het plaatsgebonden risico, zoals vastgelegd in art 5.7.</p> <p>Waarom is deze keuze gemaakt en is niet de lijn van het plaatsgebonden risico voortgezet? Op de speelplaats van een school zijn kinderen veel minder goed beschermd tegen brand of explosies dan binnen in het schoolgebouw. Het lijkt logisch om juist ook de speelplaats buiten het aandachtsgebied te houden.</p> <p><u>Voorstel:</u> In Bkl en NvT regelen/opnemen dat ook de buitenruimte van zeer kwetsbare gebouwen buiten het aandachtsgebied moet liggen.</p>
Art 5.14 Onder c	<p>1. Hier staat dat een zeer kwetsbaar gebouw wel binnen een aandachtsgebied mag worden toegelaten als de kans per jaar op een ongewoon voorval verwaarloosbaar is. Dat lijkt een tegenstrijdige voorwaarde: als de kans op het voorval verwaarloosbaar klein is, dan zou er in het geheel geen aandachtsgebied voor deze risicobron moeten gelden. Anders leggen we allerlei beperkingen op aan elke ruimtelijke ontwikkeling (inclusief beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten), terwijl het risico nihil is. Dat is niet te rechtvaardigen.</p> <p>En stel dat het gaat om een kinderdagverblijf bij een LPG-tankstation, en dat in de vergunning is geregeld dat de bevoorrading 's nachts plaatsvindt (venstertijden), dan is het risico voor het kinderdagverblijf weliswaar verkleind maar bestaat er 's nachts nog steeds een risico voor de andere gebouwen binnen het aandachtsgebied.</p> <p><u>Voorstel:</u> De formulering van dit criterium is niet correct en moet ofwel anders worden omschreven, ofwel worden geschrapt uit artikel 5.14 onder c.</p> <p>2. De term “verwaarloosbaar” is lastig, want uitvoerders zullen hier allen een andere</p>

	<p>interpretatie aan kunnen geven. Ook de NvT helpt niet, want daar zegt men dat "de kans <i>nagenoeg</i> moet zijn uitgesloten". En "nagenoeg" geeft ook ruimte voor discussie. Is bijvoorbeeld een kans van $1 \cdot 10^{-6}$ verwaarloosbaar? Of $1 \cdot 10^{-8}$? Of bedoelen we eigenlijk weer "acceptabel", zoals in de huidige verantwoording groepsrisico cf. Bevi?</p> <p><u>Voorstel:</u> In de NvT richting geven m.b.t. de hoogte van een "verwaarloosbaar kleine kans"</p>
Art 5.15 Lid 2b	<p>Lid 1 stelt dat het bevoegd gezag rekening moet houden met het groepsrisico (kans op overlijden van 10 of meer personen per jaar).</p> <p>In lid 2b wordt vervolgens gesteld dat aan het eerste lid wordt voldaan als "de kans per jaar op overlijden van <i>een persoon</i> verwaarloosbaar is." Het lijkt echter niet correct om deze eis te relateren aan de kans dat slechts 1 persoon overlijdt. Het gaat hier immers om het oorspronkelijke groepsrisico, dat pas relevant is als er een kans is dat meer dan 10 personen tegelijk overlijden. Er zijn gevallen denkbaar dat het groepsrisico verwaarloosbaar is, maar de kans op overlijden van 1 persoon niet.</p> <p>In de NvT p64 is het wél juist omschreven: het gaat "om maatregelen of regels waardoor het dodelijk effect <i>voor tien of meer personen</i> tot een verwaarloosbaar kleine kans kan worden gereduceerd."</p> <p>Daarnaast is het de vraag of "een verwaarloosbaar kleine kans" wel gelijk is aan de normering in het huidige beleidskader voor het groepsrisico. In de huidige regelgeving moet het bevoegd gezag de kans op overlijden van 10 of meer personen vergelijken met de oriëntatiewaarde. En dan kom je op hogere kansen uit dan een verwaarloosbare kans, want dat is ongeveer gelijk aan nul!</p> <p><u>Voorstel:</u> in art 5.15 lid 2b de tekst wijzigen in: "de kans per jaar op een ongewoon voorval of op het overlijden van <i>tien of meer personen</i> ..." en in het artikel toevoegen dat het hier gaat om maatregelen of nadere regels in het omgevingsplan.</p> <p><u>Voorstel:</u> beargumenteren in NvT of een "verwaarloosbaar kleine kans" wel gelijk is aan de huidige normering voor het groepsrisico of dat het in de praktijk tot een strengere norm zal leiden.</p>
Art 5.15 Lid 2b NvT p64	<p>In de NvT wordt in de laatste regel van de een na laatste alinea een voorbeeld geschetst van een basisschool nabij een LPG-tankstation. Dit is geen correct voorbeeld, omdat het hier gaat om de bescherming van (beperkt) kwetsbare gebouwen en de basisschool is zeer kwetsbaar.</p> <p><u>Voorstel:</u> in het voorbeeld de basisschool vervangen door een kantoor of winkel/supermarkt.</p>
Art 5.15 Lid 2c	<p>In lid 2c wordt gesteld dat aan het eerste lid wordt voldaan als "... het gemiddelde aantal aanwezige personen wordt beperkt."</p> <p>In de NvT staat op p65 in de 1^e alinea dat m.b.t. ruimtelijke verdichting "de voorheen geldende oriëntatiewaarde desgewenst als <i>richtpunt</i> gebruikt kan worden".</p> <p>Deze toelichting op lid 2c suggereert dat situaties waarin het groepsrisico gelijk is aan of kleiner is dan de oriëntatiewaarde voldoen aan de regel. Dat is een redelijke eis, maar niet in lijn met lid 2b, waarin staat dat de kans per jaar op overlijden van een persoon <i>verwaarloosbaar</i> moet zijn. Die eis is veel strenger (en vermoedelijk te streng vergeleken met de huidige regelgeving)!</p> <p><u>Voorstel:</u> de eisen in lid 2b en 2c moeten zodanig worden geformuleerd dat ze (indirect) even strenge eisen stellen aan de hoogte van het groepsrisico.</p>
Art 5.15 Lid 2c NvT p65	<p>In de 2^e alinea staat dat het RIVM een handleiding zal maken voor het dichthedenbeleid. In deze alinea moet worden toegevoegd dat het RIVM de (nog te bepalen) dichtheden per activiteit zal baseren op de <i>oriëntatiewaarde</i> voor het groepsrisico; er moet immers een</p>

	<p>uitgangspunt voor de berekeningen zijn.</p> <p><u>Voorstel:</u> In NvT toevoegen dat het RIVM de (nog te bepalen) dichtheden per activiteit zal baseren op de <i>oriëntatiewaarde</i> voor het groepsrisico.</p> <p>In de 3^e alinea staat in de laatste twee zinnen: "Alleen bij activiteiten met risico's waar aandachtgebieden voor gelden hoeft met het groepsrisico rekening gehouden te worden. Deze activiteiten zijn de activiteiten waarvoor in bijlage VII en VIIa bij dit besluit <i>geen</i> aandachtsgebieden zijn aangegeven."</p> <p>De laatste zin lijkt tegenstrijdig met de voorgaande zin: alle regels in art 5.15 gaan toch juist over de activiteiten <i>met</i> aandachtsgebieden?</p> <p><u>Voorstel:</u> Tekst in NvT aanpassen op deze tegenstrijdigheid.</p>
Art 5.16	<p>Hier wordt de nieuwe term "veiligheidsrisicogebied" geïntroduceerd. Deze term is tegenstrijdig in zichzelf: is het nou een gebied met risico's of juist een gebied met veiligheid? De huidige term <i>Veiligheidscontour</i> uit Bevi art 14 is beter.</p> <p><u>Voorstel:</u> term vervangen door "risicogebied" of "veiligheidsgebied".</p>
Art 5.16 NvT 1 ^e lid	<p>Op p66 van de NvT staat dat "het bevoegd gezag zich – bij het toelaten van windturbines - rekenschap moet geven van de mogelijke domino-effecten op naburige activiteiten met (complexe) externe veiligheidsrisico's" en dat dit geregeld is in art 4.2 eerste lid van de Omgevingswet.</p> <p>Maar specifiek het domino-effect van windturbines op overige risicobronnen is toch al geregeld in art 5.5 van het Bkl? Waarom dan nog verwijzen naar de meer algemene regel in de Omgevingswet?</p> <p><u>Voorstel:</u> in NvT duidelijker beschrijven wat art 4.2 van de Omgevingswet toevoegt bovenop art 5.5 van het Bkl.</p>
Art 5.16 Lid 3	<p>In dit lid wordt beschreven dat de regel voor het plaatsgebonden risico uit lid 2 niet van toepassing is op basisnet en buisleidingen. Uit de NvT blijkt niet duidelijk waar deze uitzondering op is gebaseerd en waarom deze toets alleen zou moeten gelden voor industriële activiteiten binnen dit afgebakend gebied.</p> <p><u>Voorstel:</u> In NvT duidelijker verwoorden.</p>
Art 5.16 NvT 5 ^e lid	<p>Op p66 van de NvT staat onder <i>Vijfde lid</i> dat "binnen een veiligheidsrisicogebied aandachtsgebieden en voorschriftengebieden moeten worden aangewezen".</p> <p>Het aanwijzen van aandachtsgebieden zal in de meeste gevallen niet uitvoerbaar blijken en is ook niet zinvol voor verbetering van de veiligheid. In het algemeen zal namelijk binnen een veiligheidsrisicogebied op elke plek een risicovolle activiteit mogelijk zijn, omdat men risico's wil concentreren en dit gebied optimaal wil gebruiken. Dus er is niet bij het vaststellen van het omgevingsplan reeds bekend waar welke risicovolle activiteit zal gaan plaatsvinden. Dat betekent dat er ook geen individuele aandachtsgebieden aangewezen kunnen worden.</p> <p><u>Voorstel:</u> deze regels moeten niet gelden <i>binnen</i> het veiligheidsrisicogebied, maar alleen daarbuiten (een aandachtsgebied als een omhullende schil).</p>
Art 5.16 NvT 5 ^e lid	<p>Op p66 van de NvT staat onder <i>Vijfde lid</i> in de 2^e alinea: "De regels uit het hierna te bespreken <i>vierde</i> lid". Het gaat hierna echter om het <i>zesde</i> lid i.p.v. het vierde lid. Dit staat tevens fout in de eerste regel onder <i>Zesde lid</i>.</p> <p><u>Voorstel:</u> In NvT <i>vierde</i> vervangen door <i>zesde</i>.</p>
Art 5.16 Lid 6c	<p>Binnen een veiligheidsrisicogebied mogen geen zeer kwetsbare gebouwen worden toegelaten, ook niet als ze een functionele binding hebben met het gebied. Zijn de consequenties voor de ruimtelijke ordening onderzocht?</p>

	<p><u>Voorstel:</u> In consequentie-onderzoek bepalen wat het betekent voor de ruimtelijke ordening als functioneel gebonden zeer kwetsbare gebouwen (zoals kinderdagverblijven voor medewerkers) niet zijn toegestaan in een veiligheidsrisicogebied.</p>
Art 5.17	<p>Dit artikel regelt dat bij toelaten in een omgevingsplan van een "autoweg, autosnelweg of hoofdspoorweg" de gevolgen van een Seveso-inrichting voor de veiligheid van weggebruikers en passagiers worden betrokken.</p> <p>In de NvT staat op p67 dat dit artikel uit de Seveso-richtlijn voorheen geïmplementeerd was in het Bevi. Als we echter kijken naar de huidige formulering in het Bevi art 4 en 5, dan spreekt men daar over een "hoofdweg of landelijke spoorweg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Tracéwet". En daarin worden alleen vaar-, spoor- en auto(snel)wegen van nationaal belang bedoeld. De formulering in het Bkl lijkt strenger. Want ook lokale autowegen die niet van nationaal belang zijn, vallen nu onder art 5.17 van het Bkl en daarmee moet er ook voor transportroutes naar industriegebieden waar met name Seveso-inrichtingen gevestigd zijn een afweging m.b.t. omgevingsveiligheid worden opgesteld. Is dit een bewuste verscherping van de regelgeving?</p> <p><u>Voorstel:</u> indien de regelgeving bewust verscherpt is op dit punt, moet een motivatie in de NvT worden opgenomen. Zo niet, dan moet de term "van nationaal belang" worden toegevoegd aan de formulering in art 5.17.</p>
Art 5.19 Lid 1b	<p>De formulering van dit lid is onbegrijpelijk: men moet een afstand uit het Bal in acht nemen, voor zover inachtneming van die afstand niet mogelijk is?</p> <p>Ook de NvT op p68 geeft geen duidelijkheid. Daarin staat: "Als de afstand uit het Bal ... niet mogelijk is, wordt die afstand zoals opgenomen in dat besluit in acht genomen."</p> <p>Hoe kun je nou een afstand uit het Bal die niet mogelijk is, tóch in acht nemen?</p> <p>Waarschijnlijk is er een fout in de formulering geslopen en worden verschillende afstanden uit verschillende besluiten bedoeld.</p> <p><u>Voorstel:</u> zowel formulering in Bkl als in NvT aanpassen, zodat duidelijk wordt welke afstanden men waar bedoelt.</p>
Art 5.21 Lid 4	<p>Zie ook commentaar op Art 5.19, lid 1b.</p> <p>Men moet volgens deze formulering "een afstand in acht nemen, voor zover inachtneming van die afstand niet mogelijk is"? Deze formulering is onbegrijpelijk, net als de NvT op p70.</p> <p><u>Voorstel:</u> zowel formulering in Bkl als in NvT aanpassen, zodat duidelijk wordt welke afstanden men waar bedoelt.</p>
Art 10.1	<p>Dit artikel gaat over het Register externe veiligheid.</p> <p>In lid 3 wordt verwezen naar "de gegevens bedoeld in het eerste lid", maar in het eerste lid staat niet welke gegevens men bedoelt. In de NvT staat op p.188 dat bij ministeriele regeling zal worden bepaald welk bestuursorgaan welke gegevens aanlevert.</p> <p>Moet daarom in art 10.1 van het Bkl niet worden toegevoegd dat er een ministeriele regeling zal komen m.b.t. de gegevens externe veiligheid? Zo is het ook geregeld in de huidige teksten van de Wet Milieubeheer (art 12.12) en het Registratiebesluit externe veiligheid.</p> <p><u>Voorstel:</u> in het Bkl duidelijkheid geven over de aan te leveren gegevens.</p>

C. Commentaar op Bijlage VI van het Bkl – lijst kwetsbare gebouwen en locaties

Onderdeel	Opmerking
Titel	De titel is niet correct. Deze bijlage gaat óók over zeer kwetsbare gebouwen én beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. <u>Voorstel:</u> zorgen dat de titel de inhoud dekt.
Onder A Lid 5a	Wat wordt bedoeld met grootschalige detailhandel? Deze term zorgt voor discussie. <u>Voorstel:</u> beter definiëren wanneer een bestemming onder grootschalige detailhandel valt.
Onder A Lid 6c en 6e	voor restaurants wordt een aanwezigheid van 50 personen gehanteerd en voor ontspanning (zwembad, speeltuin, sauna) de aanwezigheid van 200 personen. Voor beide categorieën geldt een zelfde mate van zelfredzaamheid (al zou je bij een restaurant de zelfredzaamheid hoger achten aangezien hier meer volwassen personen aanwezig zijn). Ook voor wat betreft openingstijden en permanent verblijf zullen deze niet veel met elkaar verschillen. Voor ontspanning zijn de openingstijden veelal overdag en voor een restaurant in de avonden. Waarom dan toch een groot verschil in aantallen tussen deze functies? <u>Voorstel:</u> overwegen of deze categorieën correct zijn gekozen en eventueel de aantallen personen aanpassen.
Onder A Lid 8	Onduidelijk in dit artikel is dat het niet om de industrie functie (fabriek/ bedrijf) zelf gaat, maar om een bij een fabriek/ bedrijf behorende magazijn, archiefruimte, opslagruimte. Dit is niet uit dit artikel te halen. Je zou denken dat het om de industrie functie zelf gaat. Dat dit dan uit de NvT gehaald moet worden is niet handig. <u>Voorstel:</u> definitie aanpassen
Onder A	<u>Voorstel:</u> Crematorium als functie toevoegen
Onder B Lid 3 en 4	Duidelijk is dat op een evenemententerrein veelal meer personen aanwezig zullen zijn dan bij een sportevenement. In beide gevallen kan uitgegaan worden van een zelfde mate van zelfredzaamheid. Waarom dan zo een groot verschil in aantallen personen? Grens voor evenemententerrein is duidelijk. Maar wat als er een sportevenement plaatsvindt met meer dan 250 personen, is dat dan ineens een kwetsbare locatie? <u>Voorstel:</u> overwegen of het aantal personen voor locaties voor sport en spel niet te laag is gekozen in vergelijking met evenementen.
Onder C NvT	In de NvT wordt verwezen naar gebouwen die niet onder A of C vallen. C moet E zijn. <u>Voorstel:</u> aanpassen in de NvT.
Onder C Lid 5	Vallen alle supermarkten onder "gebouwen met winkelfunctie", ook de kleine buurtsupermarkt? Wat wordt verstaan onder grootschalige detailhandel (bouwmarkten, warenhuis Bijenkorf)? <u>Voorstel:</u> formulering verbeteren en aanscherpen
Onder C NvT	Onduidelijk waarom in de NvT uitleg wordt gegeven aan woonfunctie met zorg. Valt hier niet onder, maar onder zeer kwetsbaar. Dit maakt het juist verwarrend. <u>Voorstel:</u> Tekst in NvT aanpassen v.w.b. woonfunctie met zorg
Onder C	<u>Voorstel:</u> Jeugdzorg als categorie toevoegen?
Onder D NvT	Wat wordt in de NvT bedoeld met de tijdsspanne die een rol speelt voor (dance)evenementen en sportevenementen? Een dance-event duurt meestal van 12-23 uur en een sportevenement van 10/11 uur tot 19 uur. In principe zit hier niet veel verschil in. <u>Voorstel:</u> Verduidelijken wat in NvT bedoeld wordt en hoe dan tot deze regels gekomen is.

Onder E	Gemist wordt een AZC, een kazernefunctie en zorgboerderij. Deze stonden er in de eerste consultatieronde wel in. <u>Voorstel:</u> deze functies weer toevoegen onder E
---------	---

D. Commentaar op Bijlage VII van het Bkl

Onderdeel	Opmerking
B Tabel 1	Deze tabel is niet goed leesbaar, omdat in sommige cellen geen afstanden maar liggende streepjes staan terwijl er wel afstanden gelden. Ook mist in kolom 2 en 3 de term "plaatsgebonden risico". <u>Voorstel:</u> Tabel 1 aanpassen zodanig dat in elke cel afstanden staan EN in de kop van kolom 2 en 3 toevoegen dat het gaat om de afstand voor het plaatsgebonden risico.
C	Hier staat alleen "het basisnet" als tekst. Dat is niet volledig, want waar zijn de bijbehorende afstanden te vinden? <u>Voorstel:</u> In C ook de afstanden voor het basisnet opnemen.

E. Commentaar op Bijlage VIIa van het Bkl

Onderdeel	Opmerking
Tabel 3	In deze tabel mist de 16" leiding. <u>Voorstel:</u> de 16" leiding met afstand toevoegen.
Tabel 13	<u>Voorstel:</u> in de titel opnemen dat het gaat om LNG.

Reactie OD NZKG, consultatieronde AMvB's Omgevingswet/ Programmaplicht en programmatische aanpak irt Luchtkwaliteit

8 september 2016 definitief

Programmaplicht en programmatische aanpak

Er is weinig veranderd voor wat betreft programmaplicht en programmatische aanpak in relatie tot luchtkwaliteit ten opzichte van de préconsultatie.

Het enige verschil is dat nu expliciet wordt benoemd dat voor het bereiken van de omgevingswaarden luchtkwaliteit onder de Omgevingswet (Ow) de programmatische aanpak luchtkwaliteit niet wordt gecontinueerd, omdat de verwachting is dat er vanaf de inwerkingtreding van de Ow nauwelijks meer overschrijdingen zullen optreden van de rijksomgevingswaarden voor luchtkwaliteit.

Mochten er desondanks nog overschrijdingen zijn, dan zal het gaan om lokale overschrijdingen, waarvoor lokale oplossingen nodig zijn. Een groot nationaal programma zoals het NSL past daarbij niet.

Zoals eerder al in de pré-consultatiereactie is aangegeven, heeft luchtkwaliteit zowel een Europees, landelijk, regionaal als lokaal component. Daarbij betreft luchtkwaliteit een nationaal belang.

Om die reden dient luchtverontreiniging vanuit een gezamenlijke resultaatverplichting te worden aangepakt. Samenwerken vanuit alle overheidslagen, ook bij lokale resterende overschrijdingen, blijft van belang.

Het daadwerkelijk kunnen realiseren van een omgevingswaarde in aandachtsgebieden is immers vaak geheel of gedeeltelijk afhankelijk van bronnen waarover het bestuursorgaan geen zeggenschap heeft.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), en Ow breed, ontbreekt voor luchtkwaliteit een stimulans om de luchtkwaliteit te verbeteren. De insteek is voldoen aan de omgevingswaarden en kan leiden tot een verslechtering van de huidige luchtkwaliteit. Dit brengt mogelijke gezondheidsrisico's met zich mee, omdat bekend is dat ook ruimschoots onder de grenswaarde voor PM₁₀ nog sprake is van gezondheidseffecten (WHO advieswaarde 20 µg/m³).

De OD NZKG blijft, gelet op bovenstaande, bij haar eerdere standpunt in het kader van de préconsultatie en stelt ook nu weer voor om op AMvB-niveau een gezamenlijke programmaplicht (voor Rijk, provincie en gemeente) op te nemen in geval van (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit en de programmatische aanpak voor luchtkwaliteit onder de Ow te handhaven met als doelstelling dat de luchtkwaliteit in ieder geval niet verslechterd t.o.v. de huidige situatie.

NIBM

Onder de Ow blijft de NIBM-grond van 3% mogelijk (artikel 5.38 Bkl). Ook voor de vergunningplichtige milieubelastende activiteit is NIBM gehandhaafd (artikel 8.11 lid 3 en 4

Bkl). Deze ruime grens van 3 % werd – en wordt nog steeds – onderbouwd met de compenserende maatregelen van het NSL.

Met het ontbreken van een programma voor luchtkwaliteit onder de Ow is cumulatie in deze niet meer zichtbaar. De geringe daling als gevolg van verschoning bronnen kan hierdoor te niet worden gedaan.

Gelet op de relatie tussen het NSL en de huidige NIBM-grens van 3% blijft OD NZKG bij haar standpunt dat ook ten behoeve van de onderbouwing van de NIBM-grond onder de Ow het behouden van een (gezamenlijke) programmatische aanpak benodigd is. Mocht onverhoopt toch gekozen worden om hier van af te zien, dan stelt de OD NZKG een suggestie voor ter verbetering, namelijk dat vanaf een lagere omgevingswaarde (zgn. streefwaarde voor NO₂ en PM₁₀) geen gebruik gemaakt mag worden in de aandachtsgebieden van de NIBM-grond om in de toekomst (dreigende) overschrijdingen te voorkomen.

Monitoring

1. De GCN kaarten worden onder de Wet milieubeheer (Wm) jaarlijks gepubliceerd en geactualiseerd op een gedetailleerd niveau voor heel Nederland. Conform het Bkl beperkt de gedetailleerde monitoring zich tot de aandachtsgebieden. Er ontbreekt een termijn m.b.t. de actualisatie cyclus in het Bkl voor de (niet)aandachtsgebieden.

Welke termijn zal worden gehanteerd?

Het is een risico om de gedetailleerde monitoring met metingen en berekeningen te beperken tot aandachtsgebieden en mogelijk niet tijdig te actualiseren. Dit geeft onvoldoende inzicht in de luchtkwaliteitstrend voor heel Nederland en daardoor is het mogelijk dat (dreigende) overschrijdingen van de grenswaarde van PM₁₀ en NO₂ in een te laat stadium zichtbaar worden, terwijl dit in een eerder stadium voorkomen had kunnen worden. Een voorbeeld is de emissies van de industrie deze zijn verdisconteerd in de GCN kaart en deze kunnen fluctueren dan wel zullen nieuwe activiteiten (e-MJV plichtige bedrijven) pas in een later stadium in de GCN kaart worden opgenomen (zowel met een IBM dan wel NIBM bijdrage).

Hoe wordt hier rekening mee gehouden?

Andere kant op geredeneerd als activiteiten worden stopgezet ontstaat milieuruimte die op papier niet kan worden uitgegeven indien de GCN- kaarten niet meer jaarlijks worden geactualiseerd.

De OD NZKG stelt de volgende verbetering voor om in de aangewezen aandachtsgebieden jaarlijkse actualisatie van de monitoring plaats te laten vinden en voor niet aandachtsgebieden 1x per jaar globaal en 1x per 5 jaar een gedetailleerde monitoring.

2. In niet aandachtsgebieden worden globale GCN kaarten gemaakt en in aandachtsgebieden gedetailleerde, waarbij de vraag is hoe de overgang tussen de gebieden in de monitoring verloopt, aangezien niet aandachtsgebieden ook een bijdrage leveren aan de PM₁₀ en NO₂ concentraties in aandachtsgebieden (lappen deken-effect)?

Voorstel om voor heel Nederland de verfijnde berekeningen ook voor de niet aandachtsgebieden minimaal 1 x per 5 jaar uit te voeren om voldoende zicht te houden op hoe de luchtkwaliteit zich ontwikkelt.

Begrenzing aandachtsgebieden

De aandachtsgebieden zijn afgeleid voor de km vakken voor het jaar 2020 (Nota van Toelichting Artikelsgewijs Bkl bijlage XIII) op basis van de som achtergrondconcentratie en wegbijdragen jaargemiddelde concentratie voor $\text{NO}_2 > 38 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en voor $\text{PM}_{10} > 30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Het is onbekend waar de jaargemiddelde concentratie van $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ voor PM_{10} op is gebaseerd¹.

OD NZKG vraagt zich af of de ingebouwde veiligheidsmarge afdoende is en stelt voor om een grotere veiligheidsmarge in te bouwen of een streefwaarde aan te houden en indien niet voldaan wordt aan de streefwaarden een gebied als nog aan te merken als aandachtsgebied waar getoetst moet worden en een gedetailleerdere monitoring moet plaatsvinden.

De hiervoor genoemde jaargemiddelde concentraties die worden aangehouden voor niet aandachtsgebieden zijn relatief hoog, waardoor bij 2 tot 4 NIBM projecten die gebruik maken van dezelfde ontsluitingsweg wel degelijk sprake kan zijn van een dreigende grenswaarden overschrijding. Deze wordt echter niet inzichtelijk omdat geen gedetailleerde toetsing plaatsvindt.

De OD NZKG heeft als visie de leefbaarheid te vergroten, waardoor wij graag in het Bkl zouden zien dat het onderscheidt tussen aandachtgebieden en niet- aandachtsgebieden voor PM_{10} en NO_2 een grotere veiligheidsmarge wordt ingebouwd dan wel streefwaarde worden opgenomen waarbij wel toetsing dient plaats te vinden aan de omgevingswaarde.

Op pagina 128 van de Nota van Toelichting Algemeen bij het Bkl wordt aangegeven dat de aandachtgebieden voor een ruime periode ongewijzigd worden gelaten. Hierbij wordt ten minste 3 jaar vermeld.

OD NZKG stelt een ruimere periode voor om ook meteorologische-effecten te kunnen ondervangen ten minste 5-10 jaar.

Gevoelige bestemmingen, gezondheid

Op pagina 246 van de Nota van Toelichting Algemeen behorende bij Bkl staat dat het Besluit gevoelige bestemmingen vervalt omdat de werking daarvan uitdooft als overal aan de omgevingswaarden moet worden voldaan.

OD NZKG vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot nog bestaande aandachtsgebieden en de doelstelling van de Ow ten aanzien van gezondheid.

Overig

1. Het toepasbaarheidsbeginsel wordt gehandhaafd en geldt ook voor de milieuactiviteit.

OD NZKG vreest in dit kader, zoals al aangegeven in onze pré-consultatiereactie, voor onduidelijkheden met het verlaten van het inrichtingenbegrip.

OD NZKG is van mening dat deze moet worden herzien anders krijgen we bij milieuvergunningen problemen met de toetsing bijvoorbeeld bij horeca op industrieterreinen.

2. Sinds de vierde tranche Activiteitenbesluit is het onderdeel lucht opgenomen in dit besluit en daarmee als zodanig ook in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) waardoor via een

¹ terwijl bekend is dat ook ruimschoots onder de grenswaarde voor PM_{10} nog sprake is van gezondheidseffecten WHO advieswaarde $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$

melding milieubelastende activiteiten kunnen worden gemeld. Hierdoor vindt volgens de OD NZKG geen toets plaats aan de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit omdat artikel 8.11 Bkl alleen uitgaat van een aanvraag. OD NZKG is dan ook van mening dat, zeker voor de aandachtgebieden, ook voor het melden van activiteiten onder het Bal welke een bijdrage leveren voor de luchtkwaliteit, moeten worden getoetst aan de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit dan wel aan NIBM.

3. Op grond van artikel 8.11 lid 1 Bkl geldt er een rechtstreekse toetsingsplicht voor de omgevingsvergunning milieuactiviteit (ook in de niet-aandachtsgebieden). Wel kan de NIBM-grond worden gebruikt (8.11 lid 4).

Net zoals in de pré-consultatieractie vraagt OD NZKG zich nog steeds af hoe dit moet worden toegepast als het inrichtingenbegrip wordt verlaten (als alle activiteiten afzonderlijk moeten worden beoordeeld).

Geur/lucht/emissie milieubelastende activiteiten in het Bkl.

Zaken die mij opvallen.

1. Hoe verhoudt geur zich vanuit Bkl t.o.v. het Bal
2. Nieuwe begrippen i.p.v. geurgevoelig object naar geurgevoelig gebouw en locatie (artikel 5.56 lid 2 en 3). Beter gedefinieerd als in de Wgv artikel 1 en daardoor de vele jurisprudentie die nog aanvullend is op dit begrip.

Geurgevoelig object onder WGV. gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt, waarbij onder «gebouw, bestemd voor menselijk wonen of menselijk verblijf» wordt verstaan: gebouw dat op grond van het bestemmingsplan, bedoeld in [artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening](#), een inpassingsplan als bedoeld in [artikel 3.26 of 3.28 van die wet](#) daaronder mede begrepen, de beheersverordening, bedoeld in [artikel 3.38 van die wet](#), of, indien met toepassing van [artikel 2.12, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) van het bestemmingsplan of de beheersverordening is afgeweken, de omgevingsvergunning, bedoeld in [artikel 1.1, eerste lid, van laatstgenoemde wet](#) mag worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf;

Geeft meer duidelijkheid, maar zorgt er ook voor dat geurbeleid van gemeente en Provincie moet worden herzien.

Tevens is het begrip in artikel 8.15 nog niet consistent daarin wordt nog gesproken over geurbelasting gevoelig object dus moet nog aangepast worden aan het artikel 5.56 lid 2 en 3 geurgevoelig gebouw en locatie om eenduidigheid te krijgen.

3. Geurgevoelige gebouwen en locaties mogen gedurende tien jaar worden toegelaten zonder te toetsen of sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat (artikel 5.56 lid 4). 10 jaar is een lange periode en daarbij wordt geen rekening gehouden met mogelijke geurstoffen als VOS die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid. Hoe wordt omgegaan met het gezondheidsaspect? Verplicht advies vragen?
4. Artikel 5.59 lid 1 in het omgevingsplan wordt rekening gehouden met de geurbelasting van de activiteiten op geurgevoelig gebouwen en locatie of terwijl geurcontouren wordt vastgelegd in het omgevingsplan
5. Artikel 5.59 lid 2 bevoegde bestuursorganen bepalen of er sprake is van relevante cumulatie van geur door bedrijfsmatige activiteiten. Wegingskader moet bevoegd bestuursorgaan zelf vast stellen?
6. Paragraaf 5.1.4.5.3 RWZI is de bijzondere regeling uit de NeR daarna in ABM nu in Bkl en BAL akkoord oude rechten blijven.
7. Artikel 8.11 regelt dat bij milieubelastende activiteiten die bijdragen aan de stoffen waarvoor omgevingswaarde zijn opgenomen deze in acht dienen te worden genomen incl NIBM- grond, cumulatie en uitsluiten veehouderijen van NIBM. Moet nog steeds getoetst worden de toetsing komt een MR voor.
8. Artikel 8.15 Wordt aangegeven dat voor een milieubelastende activiteit inzake geuremissie wordt de geurhinder bepaald nabij geurgevoelig gebouw, locatie volgens NTA 9065. Komt overeen met hoe wij het nu in de praktijk ook bepalen, maar wie bepaald of er sprake moet zijn van een acceptabel geurhinderniveau???? Hoe dan? De handleiding komt te vervallen?
9. Artikel 8.20 lid 1 en 2 buitensporig hoge kosten wordt vanuit de RIE (Europese wet-en regelgeving) gekoppeld aan de KE vanuit voorheen de NeR en nu ABM. De KE afweging is al gemaakt in de BBT conclusies en tevens is op deze wijze geen sprake van level playing field in Europa en leidt alleen maar tot discussie. Ten overvloede in de bijlage XXI wordt niet gesteld hoe om te gaan met KE in het afwegingsgebied wat nu wel is opgenomen in het ABM en voorheen ook stond beschreven in de NeR. Wij vinden het oneigenlijk om buiten sporig hoge kosten vanuit de RIE te koppelen aan KE vanuit Nationale wetgeving.
10. Monitoring niet helder zowel in het Bkl als BAL wat geldt nu wanneer. Bal spreekt van indien en voor zover er BBT conclusies zijn huidige ABM Bkl stelt voor IPPC installaties in de vergunning monitoring regelen. Zeer onduidelijk I&M hinkt op 2 gedachten. Hierover meer duidelijkheid verkrijgen.

BAL emissie/lucht

1. Opvallend voor lucht weinig tot geen maatwerkmogelijkheden meer opgenomen. Kan leiden dat alleen de beperkte voorschriften die gelden te weinig aanvullende voorschriften kunnen

worden/ of worden gesteld wat voorheen bij maatwerk ter bescherming van het milieu werd opgenomen, waardoor de milieukwaliteit achteruit gaat. Het kan wel in het kader van de zorgplicht, maar de vraag is of men zich hiervan voldoende bewust is en of dit middel effectief is. Nu staan de maatwerkmogelijkheden opgenomen in de paragrafen van het ABM. Geur niet

meer opgenomen in het Bal alleen Bkl.

2. Paragraaf 4.106 op- en overslaan van goederen geen onderscheidt meer gemaakt tussen inert en niet-inerte goederen zelfde maatregelen juigen wij toe.
3. Paragraaf 4.107 artikel 4.1102 damterugwinningseenheid emissie-eis 150 mg/Nm³ opgenomen pure winst. Wel mogelijk om op basis van maatwerk naar boven af te wijken tot 35 g/Nm³ artikel 4.1103.
4. ZZS (paragraaf 5.4.3) in aparte paragraaf opgenomen los van de luchtmodule (paragraaf 5.4.4.).
5. Artikel 5.18a en 5.22 nog steeds niet duidelijk indien en voor zover en de relatie voor monitoring met Bkl.
6. Tabel 5.25 kent geen grensmassaastroom meer dit kan leiden in specifieke gevallen dat er eerder een EGW geldt dan nu het geval is, omdat voorheen onder de grensmassaastroom werd gebelevend. Niet duidelijk of de EGW nu geldt als halfuurgemiddelde lijkt een afwijking van de systematiek. Hoe om te gaan met EGW voor batchprocessen zorgplicht? Ten overvloede in ABM overal waar sprake is van luchtmissies worden jaarvrachten als ondergrens opgenomen.
7. Stookinstallaties grote stookinstallaties paragraaf 4.3 volgt uit de RIE vangnet bepaling hoe verhoudt zich dit tot de BBT conclusies BREF large combustion plants? Middelgrote stookinstallaties nog gereserveerd moet nog in werking treden per 1-1-2017 neem aan dat dit niet afwijkt van het ontwerp ABM.

Groet,

Manja